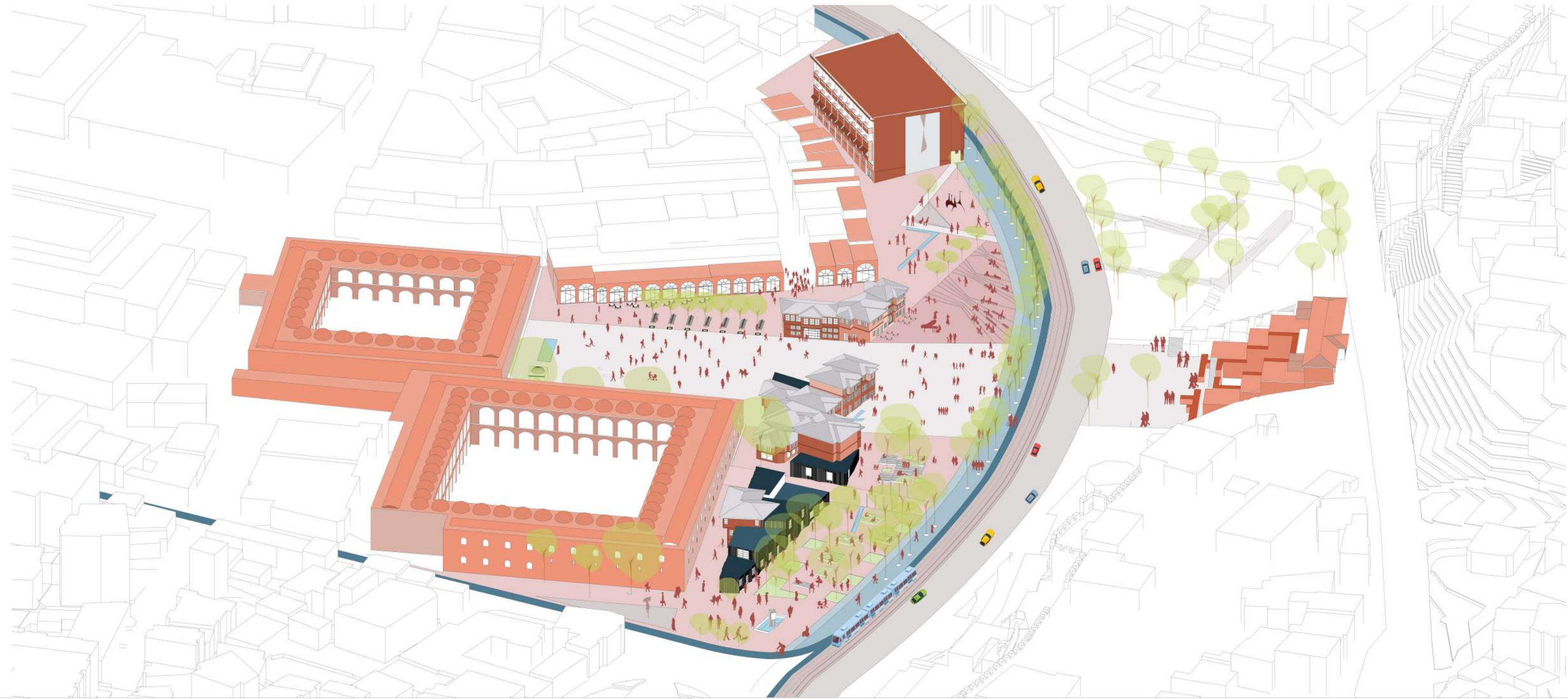

KENTİN SIFIR KOTU

KENTSEL TASARIM VE MİMARİ TASARIM PROJE RAPORU

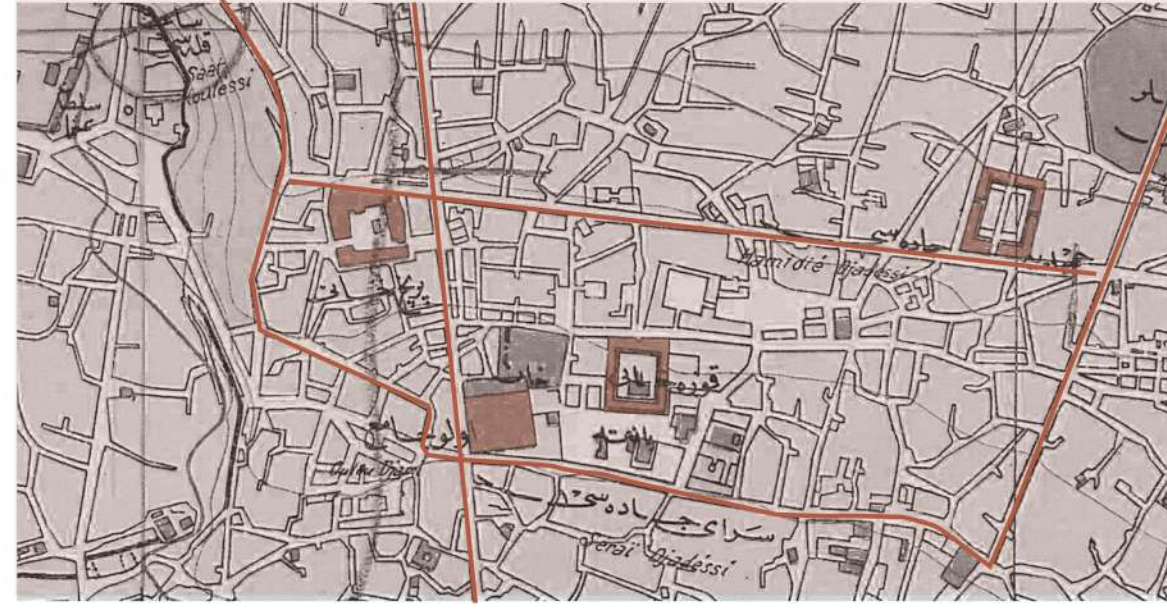

- ANALİZLER
- ÜST ÖLÇEK KARARLARI
- MERKEZ BANKASI
- KAVRAMSAL YAKLAŞIM
- KAMUSAL AÇIK ALAN ÜRETME STRATEJİSİ
- KENTSEL VE MİMARİ TASARIM YAKLAŞIMI
- PEYZAJ TASARIMI YAKLAŞIMI
- TARİHİ KENT MERKEZİ KORUMA ENSTİTÜSÜ

1862

1921

1943

MÖ 5200
İlk iskanın MÖ 6. binyılda başladığı tahmin edilen höyükte yaşam Bizans çağına kadar devam etmiştir.
aktopraklık höyüğü

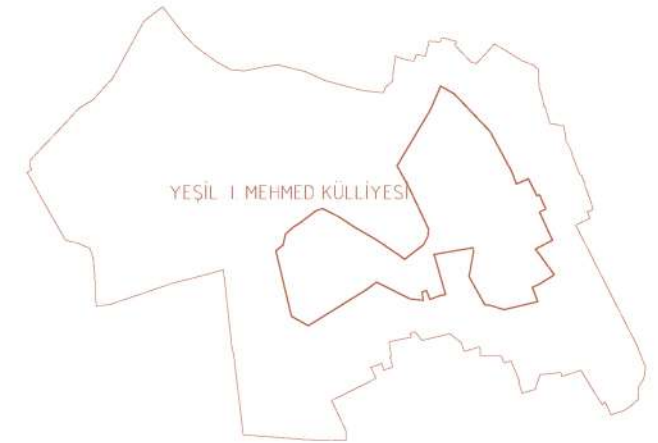
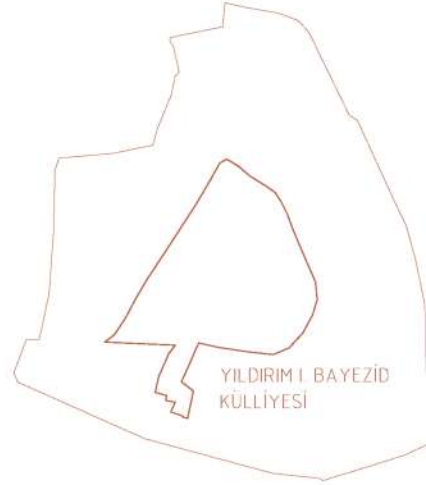
MÖ 200
Bursanın surlar ile çevrilmesi M.Ö.232-192 yılları arasında yaşamış Brithynia kralı I. Prusias zamanında olmuştur.
tophane surları
1326
Osmanlı Dönemi
Bursa'nın fethi
Bursa'nın başkent olması (1335-1365)
Hanlar bölgesinin oluşumu
1326-1359
Orhangazi Dönemi
emirhan
Orhan camii
1359-1389
I. Murat Dönemi
Kapan Han
Kentin batı yönünde gelişimi
1389-1402

1414-1421
Çelebi Sultan Mehmet Dönemi
Yeşil Külliyesi
Hacı İvaz paşa camii
geyve han
ipek han
1421-1453
II. Murat Dönemi
Kütahya Han
Sipahi Çarşısı
Meyhaneli Hamamı
1453-1481
Fatih Sultan Mehmet Dönemi
İstanbul'un Fethi
Fidan Han
Tuz Han
1481-1512
II. Bayezid Dönemi
Pirinç Han
Koza Han
1608
Celali isyanları yangınlar çıkartılmış
1767
Deprem
1837
Carlsten Niebuhr haritası
1854
Deprem ve yangın
1862

Suphi Bey Haritası
1879-1882
Ahmet Vefik Paşa Dönemi
Atatürk Caddesi
1923
Cumhuriyet Dönemi
1924
Lörcher Planı
1927
Büyük Çarşı Yangını
1930
Tayyare Kültür Merkezi
1941

1948
Yapı Kredi Bankası
1950
Ahmet Vefik Paşa Tiyatrosu
1958
Yangın
1960
Piccinato Planı
1967
Merkez Bankası
2014
unesco dünya miras listesi
2021

Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda, ilk başkent olan Bursa, şehircilik imarı konusunda da diğer Osmanlı kentlerine de örnek olmuştur. Bu kapsamda, Bursa'da İslam geleneğine uygun vakıflar inşa edilmiştir. Vakıflara gelir getirmesi amacıyla oluşturulan yapılar arasında hanlar da bulunmaktadır. 14. yüzyıldan itibaren Bursa ticarete odak noktası olmuş, mahalleler hanların etrafında konumlanarak bir yol ağı ile çarşıya bağlanmıştır. kentin kalbi olmuştur.

Çarşı, sadece ticaretin yapıldığı zanaat ve ticaret dükkânlarının bulunduğu bir alışveriş merkezi değildir. Aynı zamanda toplanma mekânı olarak kullanılan, topluma yönelik idari ve sosyal kararların alındığı camisiyle, gelen yolcuların dinlenmesi için yapılan hanı, alışveriş niteliğinde bedesteni, eğitim verilen medreseleri, temizliğin sembolü hamamları ile tüm sosyal ve kültürel faaliyetlerin yürütüldüğü kentin kalbi olmuştur.

-ÜST ÖLÇEK KARARLARI

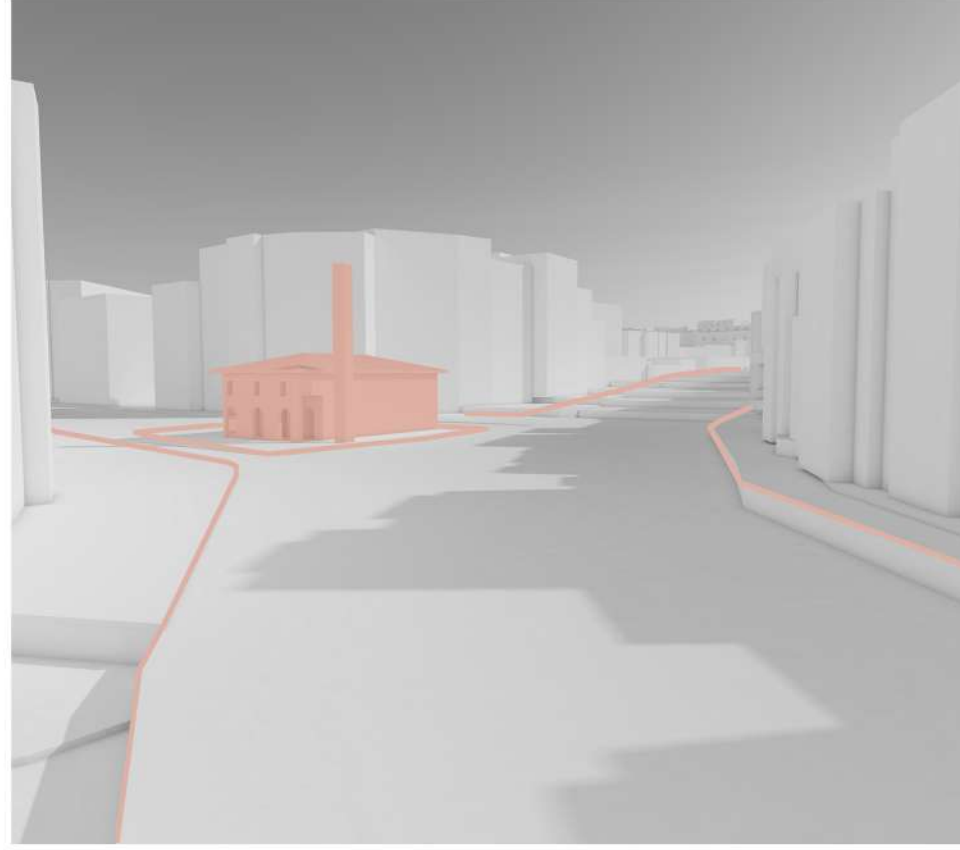
78295

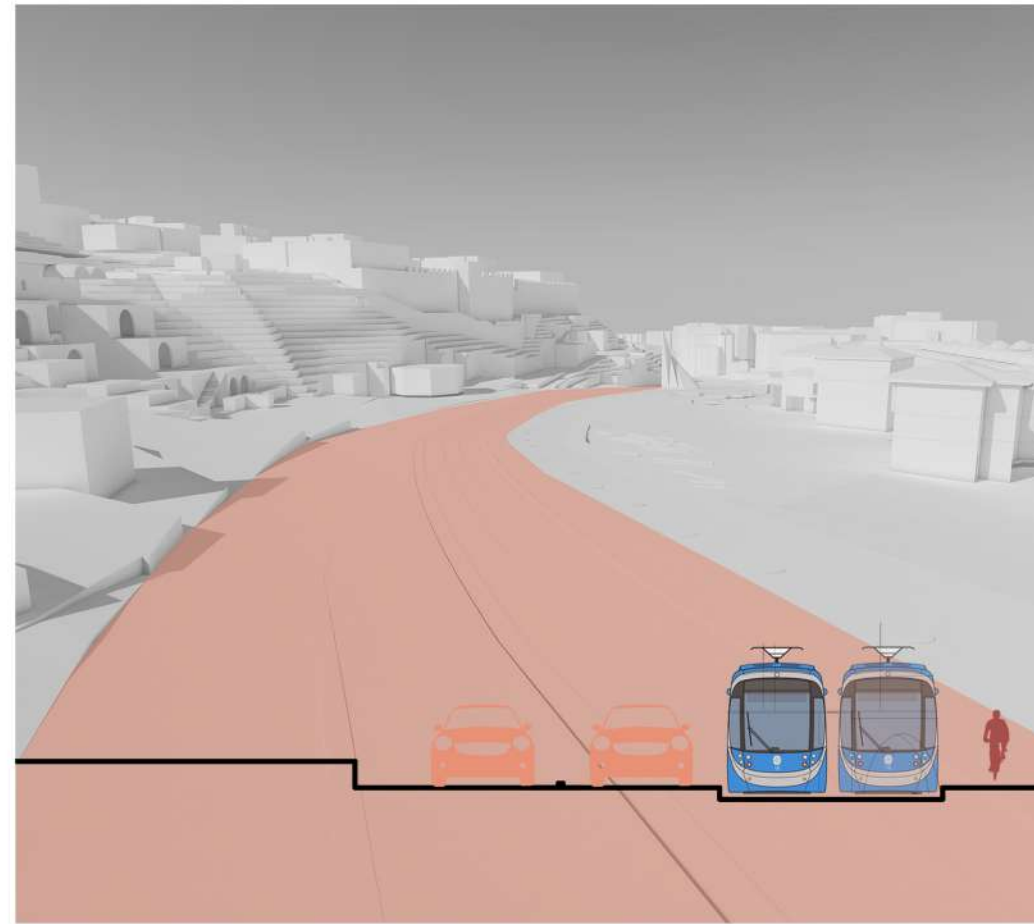
Bölgenin en önemli sorunlarından birisi Cemal Nadir Caddesindeki trafik düzenlemesidir. Tarihi kent merkezinde bu yoğunlukta bir araç trafiğinin olması sorgulanmıştır. Üst ölçekten alınan ulaşım kararı ile İpek Böceği tramvay hattının yeri yolun karşısına alınıp otobüs yoğunluğunu azaltmak ve toplu taşımayı raylı sistem ile güçlendirmek için tramvay hattının iki yönlü çalışması sağlanmıştır.

-ÜST ÖLÇEK KARARLARI

78295

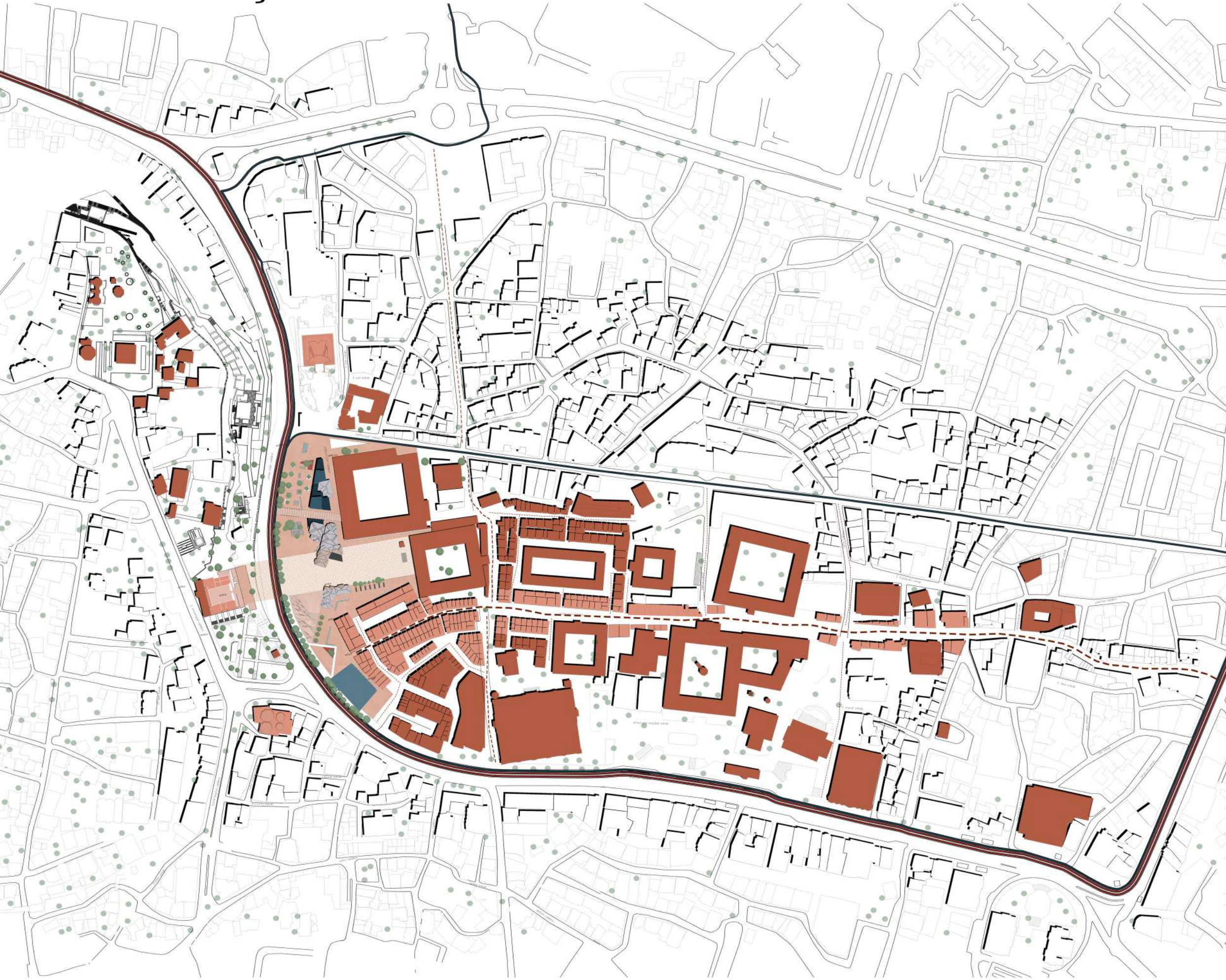
Çatalfırın Viyadüğü'nün işlevsizliği ve Veled-i Saray Cami'sini hem görsel hem de fiziksel olarak baskı altında bırakmasından dolayı viyadüğün kaldırılması önerilmiştir. Böylelikle caminin etrafındaki sokaklarla ilişkisi ve algılanabilirliği arttırılmıştır.

Tarihi kent merkezinde bu yoğunlukta bir araç trafiğinin olması sorulanmıştır. Üst ölçekten alınan ulaşım kararı ile İpek Böceği tramvay hattının yeri yolun karşısına alınıp otobüs yoğunluğunu azaltmak ve toplu taşımayı raylı sistem ile güçlendirmek için tramvay hattının iki yönlü çalışması sağlanmıştır.

-ÜST ÖLÇEK KARARLARI

78295

Günümüzde Hanlar Bölgesi ticaret fonksiyonunu hala sürdürmekte ve yaya hareketliliği oldukça üst düzeydedir. Tarihi kent merkezi vaziyetinde her ne kadar yapı yoğunluğu fazla bir bölge gibi görülse de zemin katlarda bir çok boşluğu ve geçişleri barındırmaktadır. Bu bölgeyi analiz edebilmek için en doğru yöntem her yapının zemin katı olduğu gibi kentin de bir zemin katı olduğunu bilmek ve yaklaşımları bu doğrultuda oluşturmaktır. Hanlar , çarşılar ve diğer yapılar pasajlar ve sokaklarla bir ağ gibi birbirine bağlıdır. Alana yaklaşımındaki en büyük yönlendirici de bu bağlantılar ve yayanın hareketi olmuştur.

Yapılan tarihsel incelemelerde bölgenin ketsel izinde bir ağ gibi saran sokak ve pasaj geçişleri karakteristik özellikleri arasında yer aldığı anlaşılmıştır. Bu sebeple alandan temizlenen niteklisiz yapıların yanında korunan yapılar bulunduğu için bu yapıların yalnız kalmaması ve bağlamından kopuk bir durumda olmaması gerektiği düşünülerek sokak dokusunu güçlendiren ek yapılar önerilmiştir. Tarihi yapıları ön plana çıkartırken bu yaklaşım tasarımın önemli bir girdisi olarak görülmüştür

-MERKEZ BANKASI

78295

1965 yılında açılan ulusal mimarlık yarışmasında birincilik kazanan Şevki Vanlı ve Ersen Gömleksizoglu'nun projesine göre 1967 yılında inşa edilen Türkiye'nin modern mimarlık miraslarından biri olan Bursa Merkez Bankası yapısı yapılan incelemerde çıkan yapının statik açıdan ayakta durmasının zor olduğu sonucuna dayanarak yıkılmıştır. Yapının tescilli olması ve kent hafızasındaki yerinden dolayı yeniden inşa edilmesi değerli bir fikir görülmüştür. Fakat yapının inşa edildiği zamanlardaki bitişik nizam yapı dokusunun yeni alınan kararlarda korunmaması ve aynı yerinde hiç dokunulmadan yeniden inşa edilecek olan yapının kentle kuracağı ilişkinin zayıf olacağı düşünülmüş ve yeniden inşa edileceği yer eski topografik verilerine ve bağlamına en uygun olacağı düşünülen yarışma alanının ve tarihi kapalı çarşının da bitiş noktası gibi davranan bölgeye taşınması düşünülmüştür.

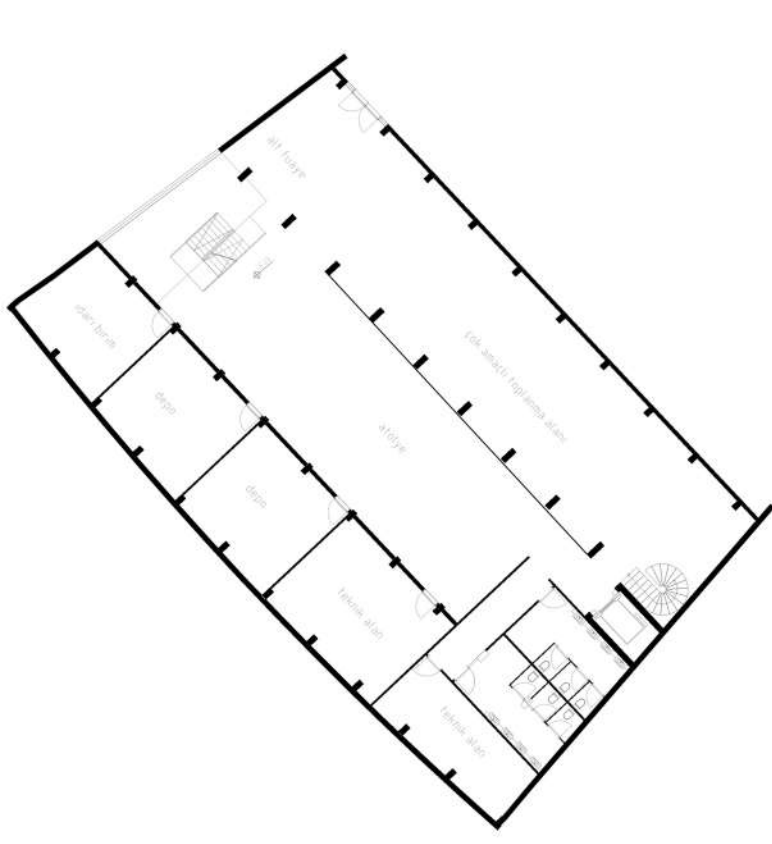
BURSA MODERN

Yenilenen eski Merkez Bankası yeni Bursa Modern yapısı, özgün kimliğini, cephe karakterini, plan kurgusunu ve kesit hareketlerini kaybetmeden dinamik kent merkezinin doğasına uygun çağdaş sanatların sergilenmesine ve üretilmesine katkı sunacak mekanlar oluşturulmuştur. Yapının Çarşıbaşı Meydanına bakan cephesinde yapılan müdahale ile kesitindeki hareket dışardan okutulmayı hedeflenmiştir. Böylelikle bir sergi yapısı olan bina aynı zamanda kendisi de bir sergi olarak meydandaki kullanıcılara sunulmuştur. Bu sergi yıkılan yapıya ve onun müelliflerine gösterilen saygının önemli bir göstergesidir. Yapının meydan tarafında oluşturulan açık fuaye alanı çok amaçlı etkinliklere açık havada da ev sahipliği yapmasını sağlamaktadır. Yapının bodrum katı araziye oturumundan kaynaklı bir alt zemin kat görevi görmektedir. Burada oluşturulan alt fuaye ve üst kattaki merdivcenin alta da taşınması ve açılan cephede tüm katlarda devam eden galeri boşluğu ile üst fuaye ile görsel ve fiziksel bağlantı kurulmuştur. Yapının zemin ve 1. katlarında geçici sergi alanları 2. ve 3. katlarında dijital sanatlar ve kütüphane bölümleri en üst katında ise özgün fonksiyonu olan yeme içme alanları düşünülmüştür. Böylece tarihi kent merkezine açılan bir manzara alanı oluşmuştur.

-MERKEZ BANKASI

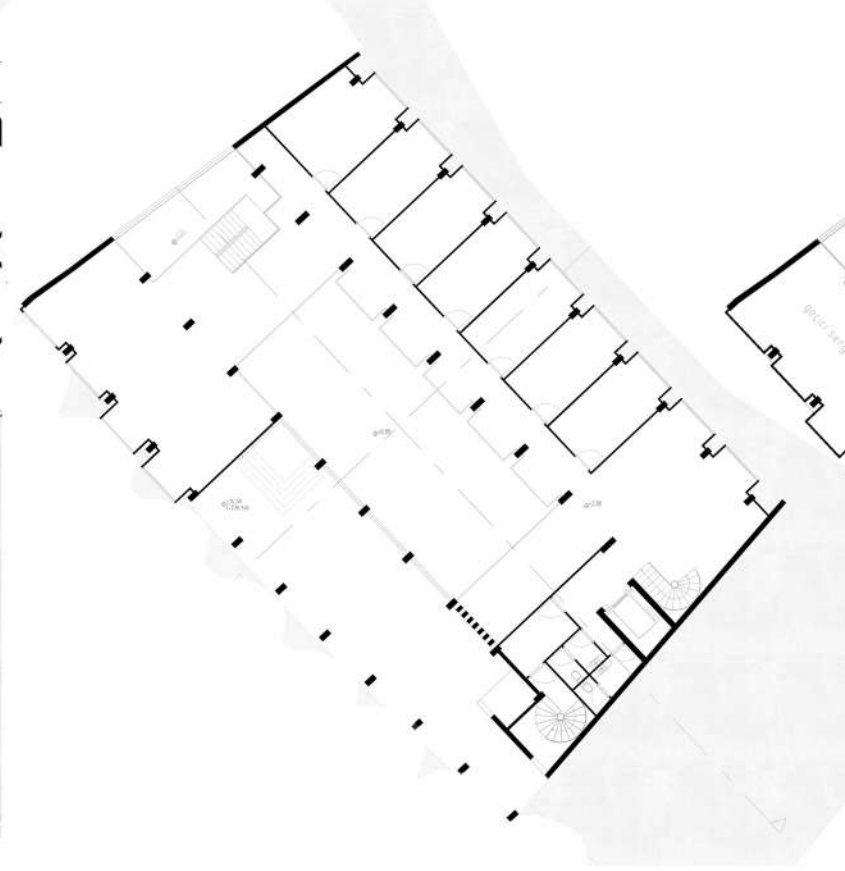
78295

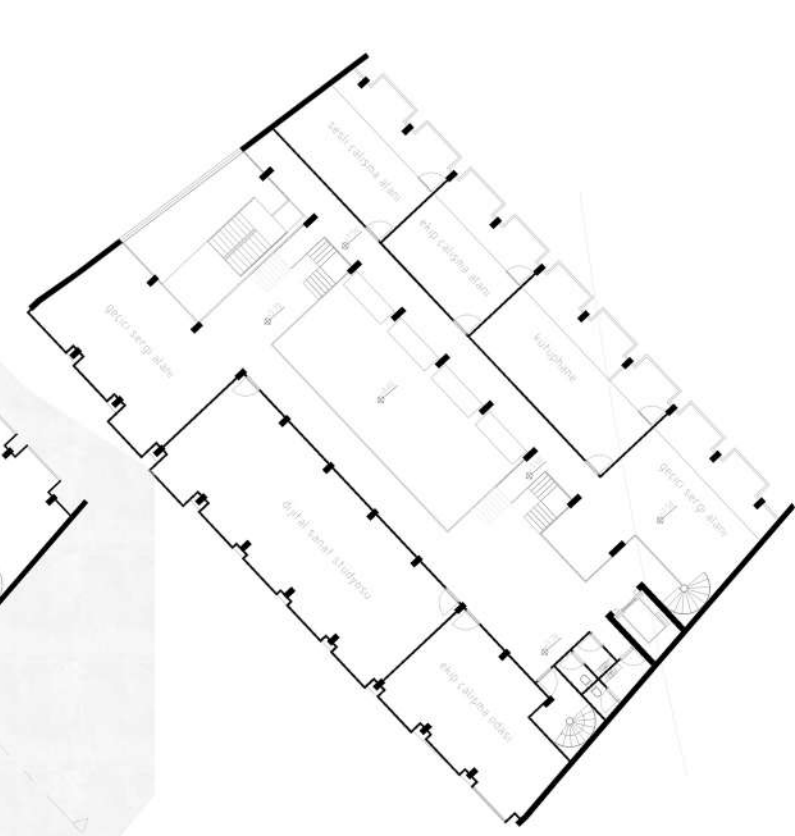
bodrum kat planı

zemin kat planı

1. kat planı

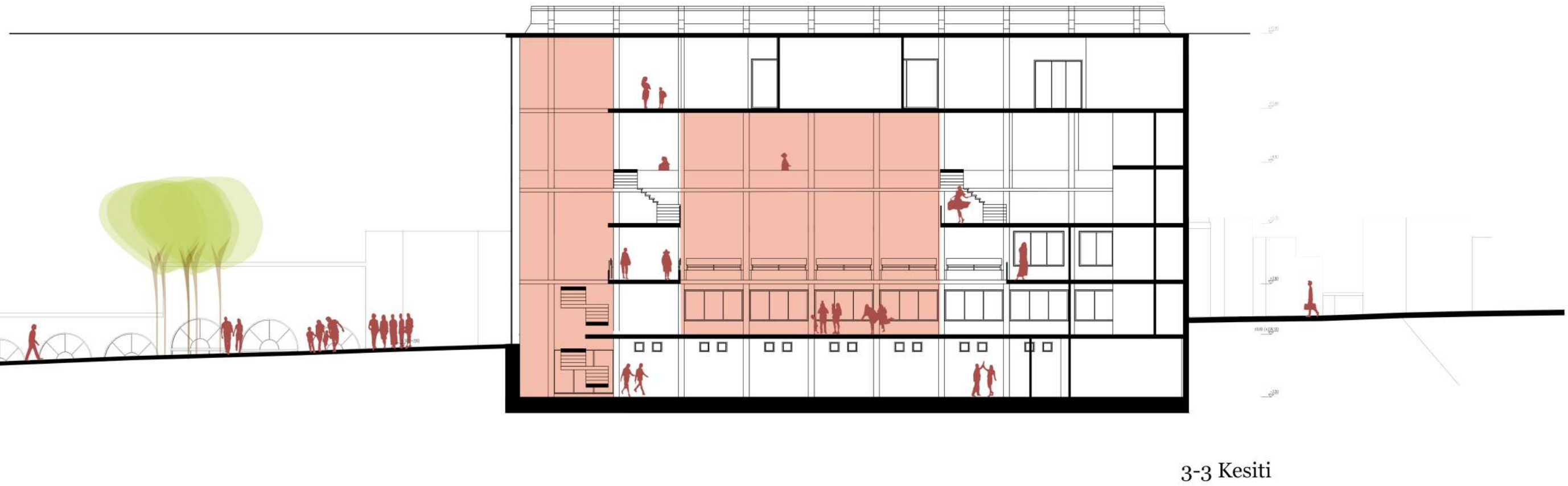
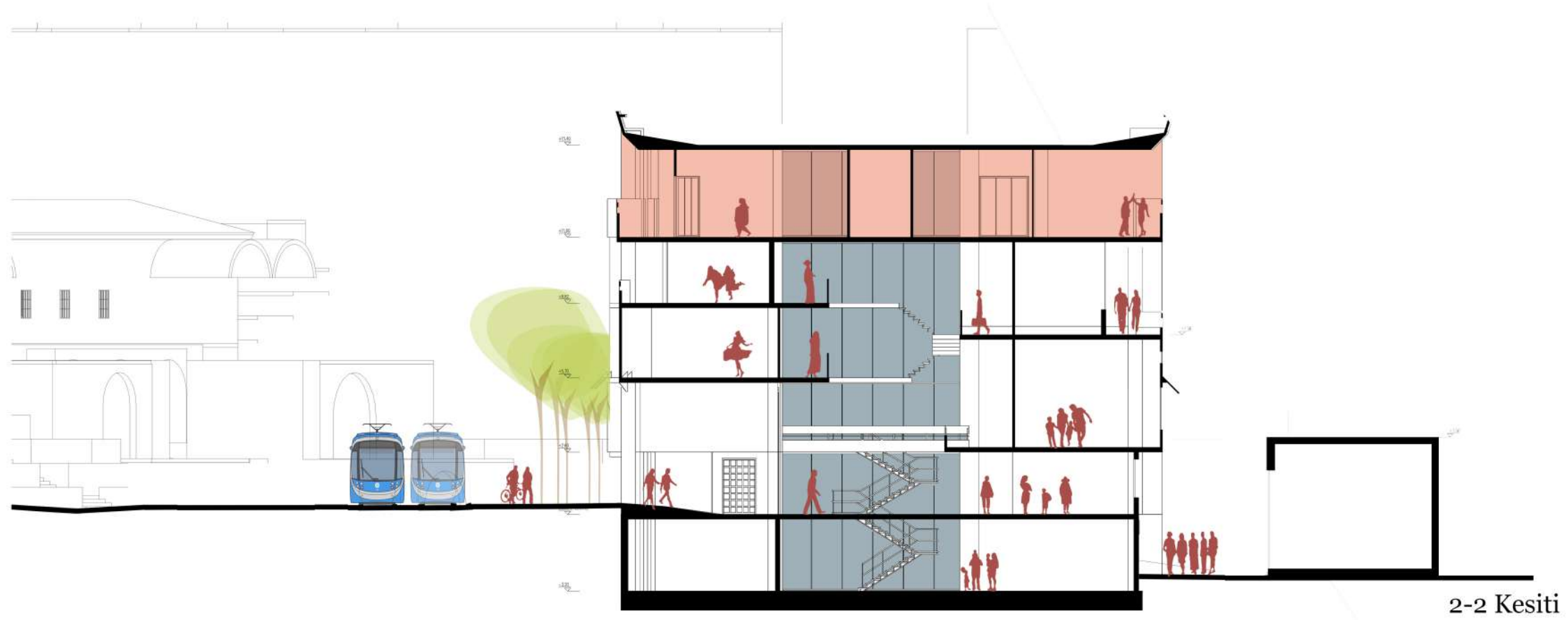

2. kat planı

Yapının Çarşıbaşı Meydanı'na bakan cephesine yapılan müdahale ile yapının kesitini kendi meydanına açma ve yapının kendisini ve kesitini sürekli bir sergi gibi alanı deneyimleyen insanlara hissettirmek amaçlanmıştır. Yapının diğer cephe ve plan kurgusu korunarak içeride yapılan ufak müdahalelerle yapıyı hem kendi kimliğine uygun olduğu hem de Bursa kentinin ihtiyacı olduğu düşünülen modern sanatlar müzesine dönüştürmek hedeflenmiştir. Kent merkezinde yer alacak Bursa Modern yapısı ile kullanıcılar tarihi bir deneyim yaşarken aynı zamanda çağdaş sanat çalışmalarına da ulaşma imkanı bulacaklardır.

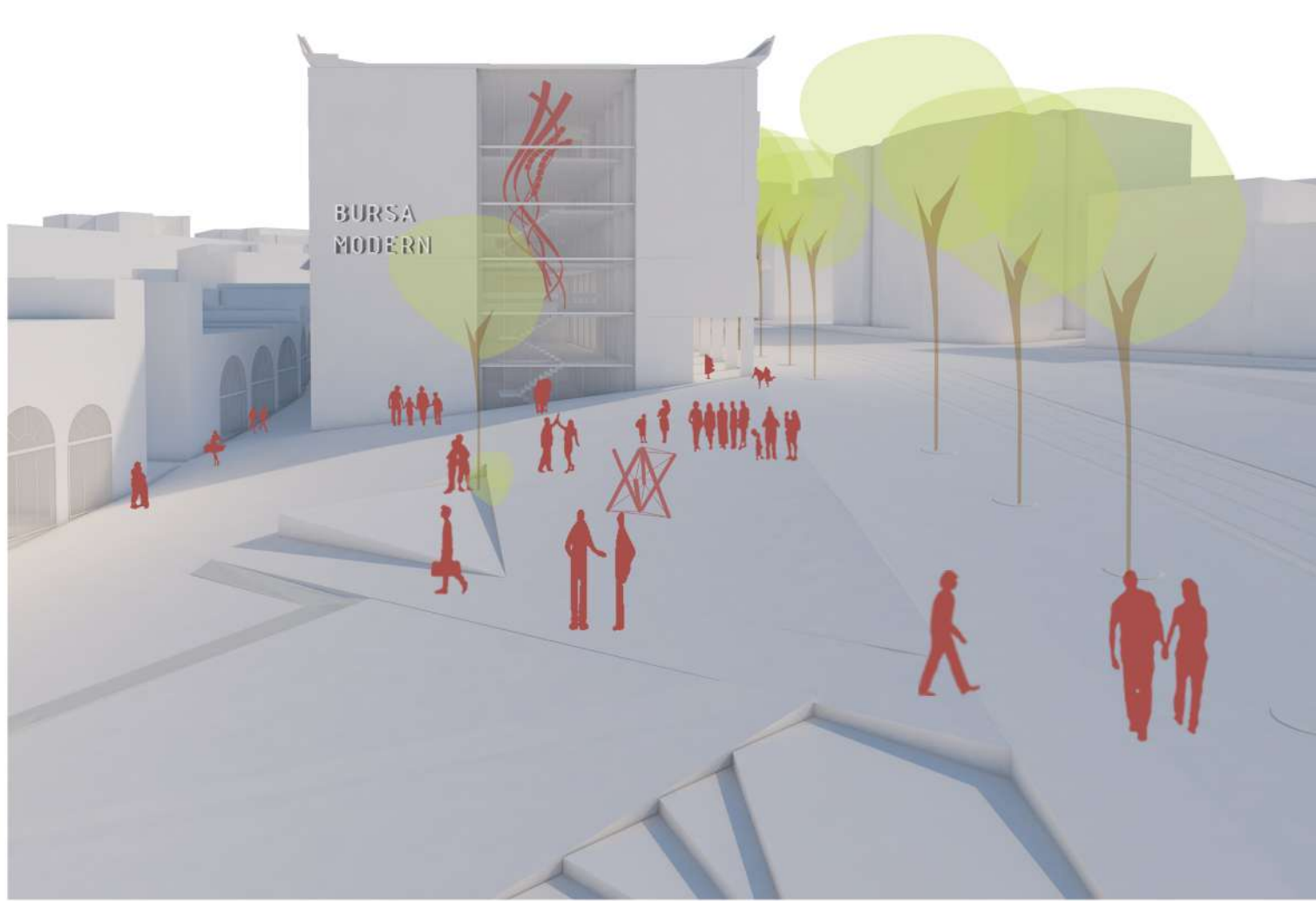
-MERKEZ BANKASI

78295

-MERKEZ BANKASI

78295

Bursa Modern Açık Fuaye Alanı

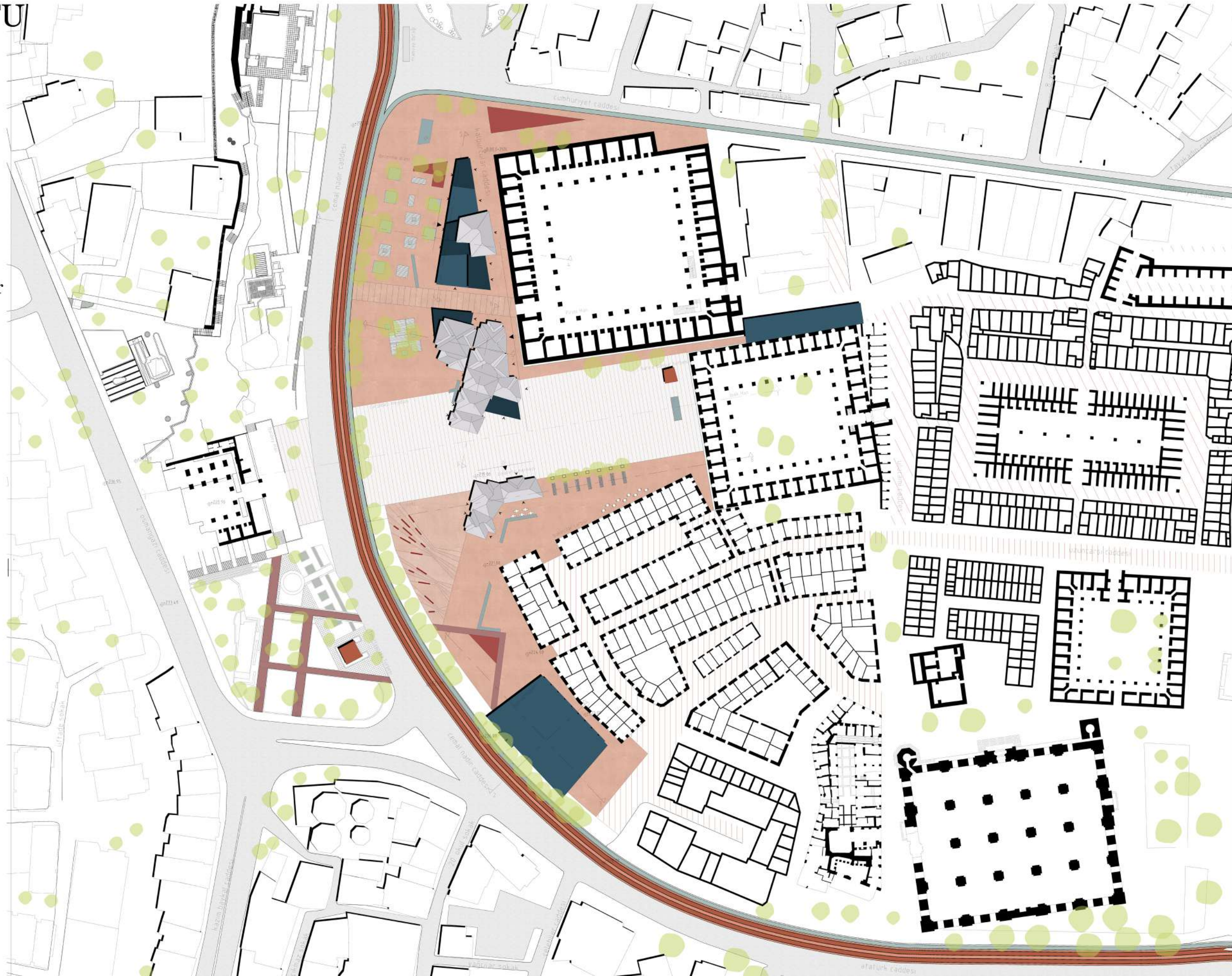
Bursa Modern Yol İlişkisi

-KAVRAMSAL YAKLAŞIM

KENTİN SIFIR KOTU

Günümüzde Hanlar Bölgesi ticaret fonksiyonunu hala sürdürmekte ve yaya hareketliliği oldukça üst düzeydedir. Tarihi kent merkezi vaziyet izinde her ne kadar yapı yoğunluğu fazla bir bölge gibi görülse de zemin katlarda bir çok boşluğu ve geçişleri barındırmaktadır. Bu bölgeyi analiz edebilmek için en doğru yöntem her yapının zemin katı olduğu gibi kentin de bir zemin katı olduğunu bilmek ve yaklaşımları bu doğrultuda oluşturmaktır. Hanlar , çarşılar ve diğer yapılar pasajlar ve sokaklarla bir ağ gibi birbirine bağlıdır. Alana yaklaşımımızdaki en büyük yönlendirici de bu bağlantılar ve yayanın hareketi olmuştur.

Yapılan tarihsel incelemelerde bölgenin ketsel izinde bir ağ gibi saran sokak ve pasaj geçişleri karakteristik özellikleri arasında yer aldığı anlaşılmıştır. Bu sebeple alandan temizlenen niteklisiz yapıların yanında korunan yapılar bulunduğu için bu yapıların yalnız kalmaması ve bağlamından kopuk bir durumda olmaması gerektiği düşünülerek sokak dokusunu güçlendiren ek yapılar önerilmiştir. Tarihi yapıları ön plana çıkartırken bu yaklaşım tasarımın önemli bir girdisi olarak görülmüştür

-KAVRAMSAL YAKLAŞIM

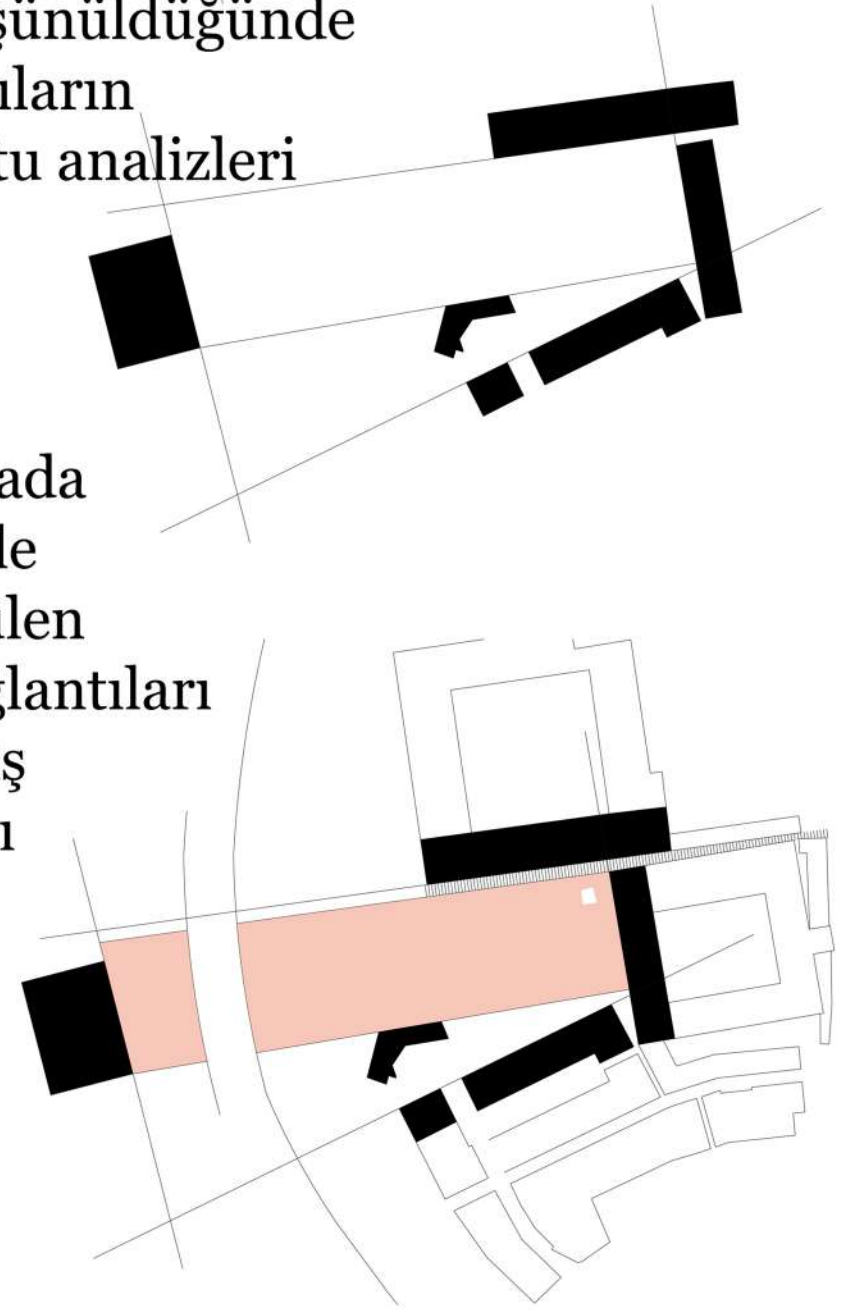
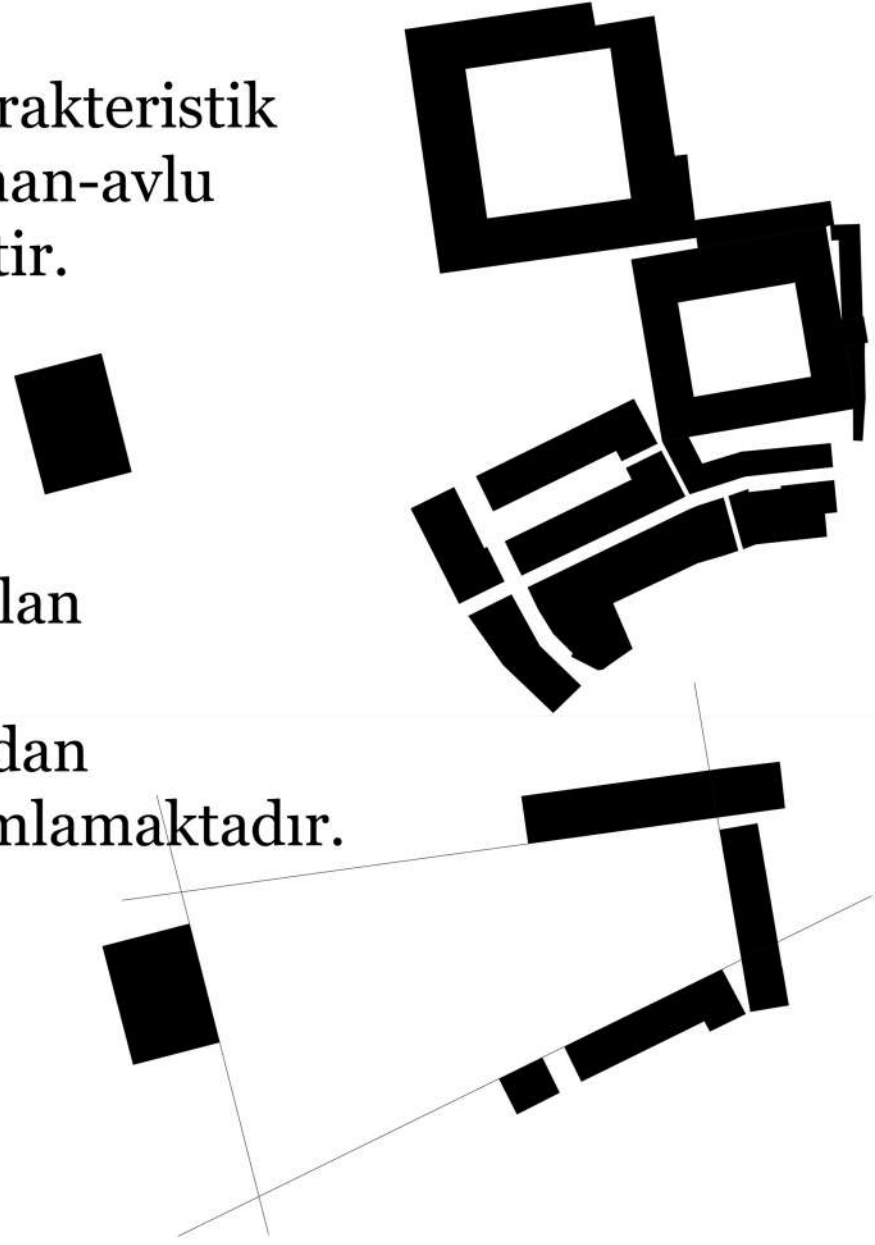
KENT AVLUSU

Hanlar Bölgesinin karakteristik özelliklerinden olan han-avlu ilişkisi analiz edilmiştir.

Alan çevresinde yer alan hanlar aynı zamanda birbirinin duvarlarından oluşan bir bölge tanımlamaktadır.

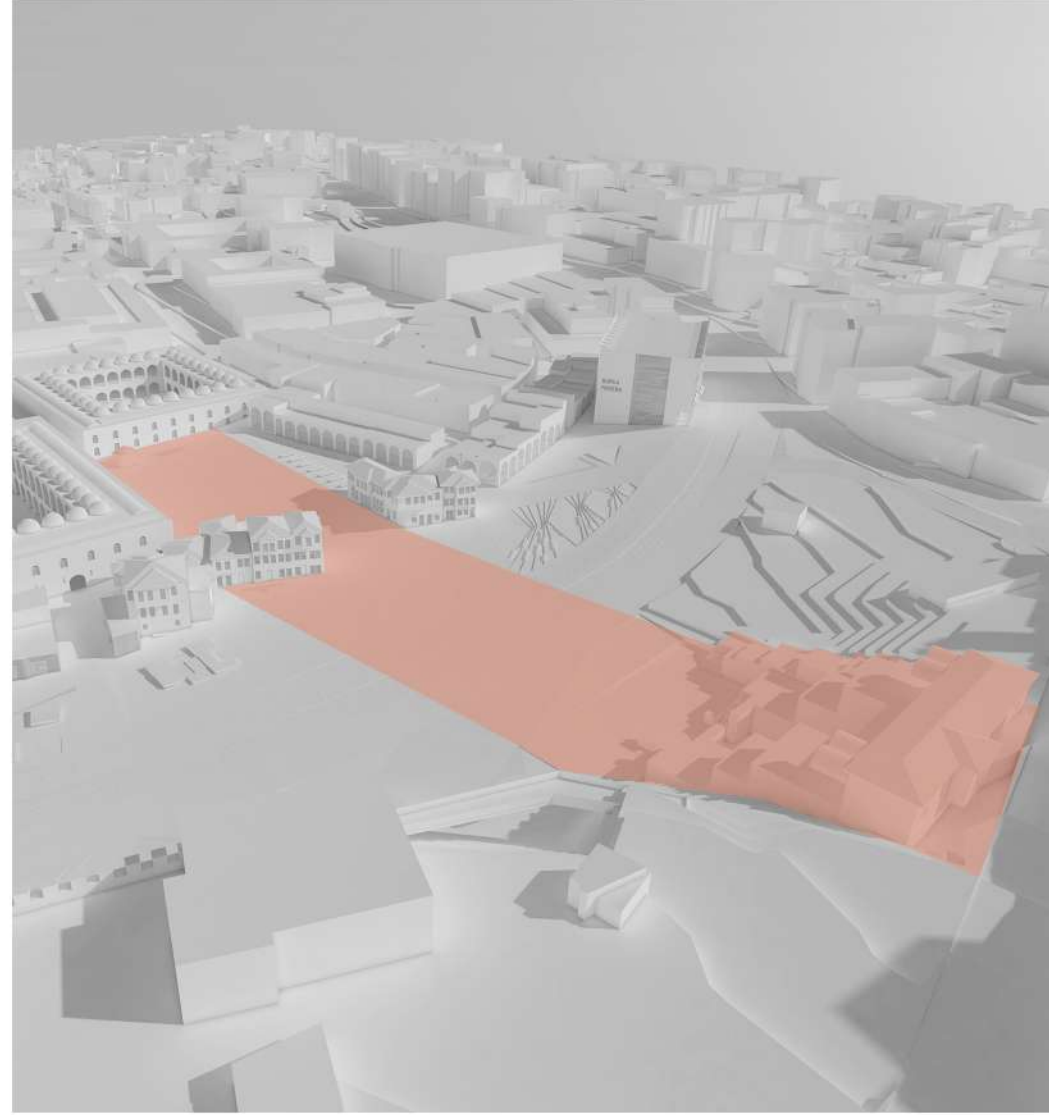
Korunan yapılar ve yıkılmış olan tescilli yapılar düşünüldüğünde zemin izlerini yine yapıların izleri ve kentin sıfır kotu analizleri belirlemektedir.

Alanın tarihinde bir arada bulunan Balibey Han ile Hanlar Bölgesi düşünülen ulaşım önerileri ile bağlantıları güçlü bir hale getirilmiş ve Çarşıbaşı Meydanını oluşması sağlanmıştır.

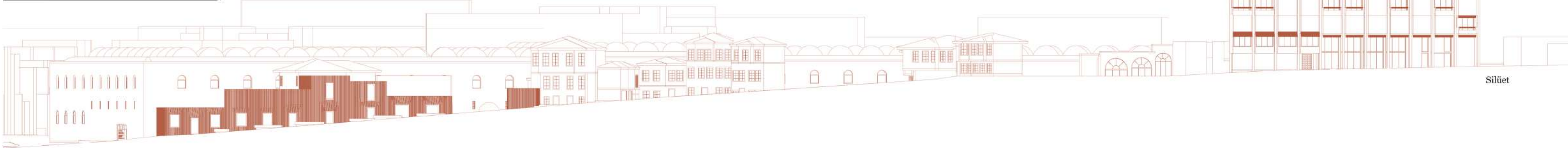

-KAVRAMSAL YAKLAŞIM

78295

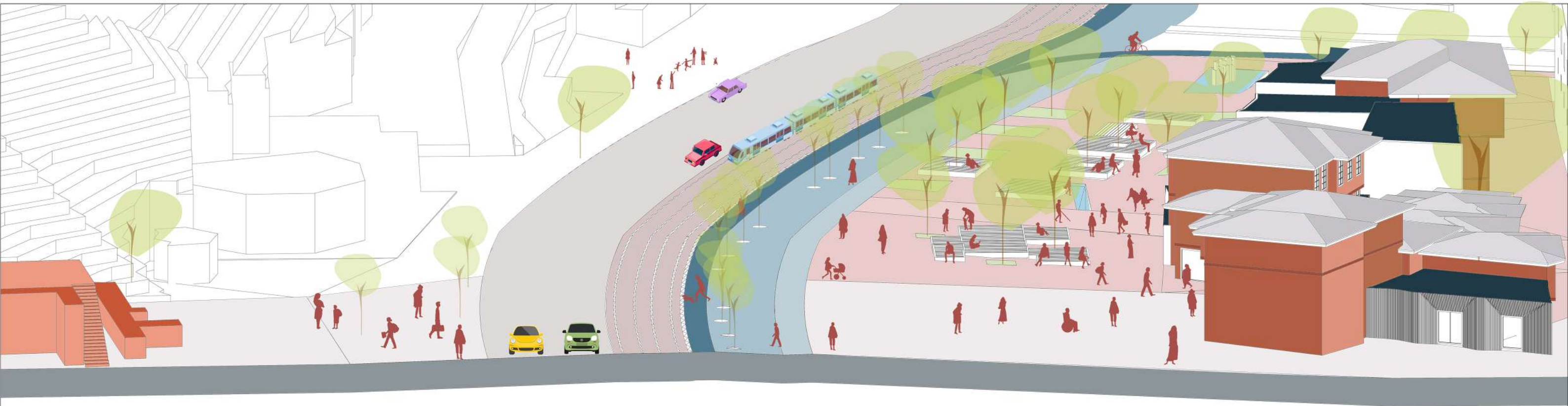

Cemal Nadir Caddesinin açılması ile yüzyıllardır diğer hanlarla bir arada sıkı bir kentsel ilişki içerisinde olan Balibey Han'ın ağır araç ve otobüs trafiği sebebi ile yalnız kaldığı tespit edilmiş, yapılan ulaşım ve peyzaj düzenlemeleri ile Balibey Han'ı Çarşıbaşı Meydanı ve diğer hanlar ile eski ilişkisini geri kazandırmak hedeflenmiştir.

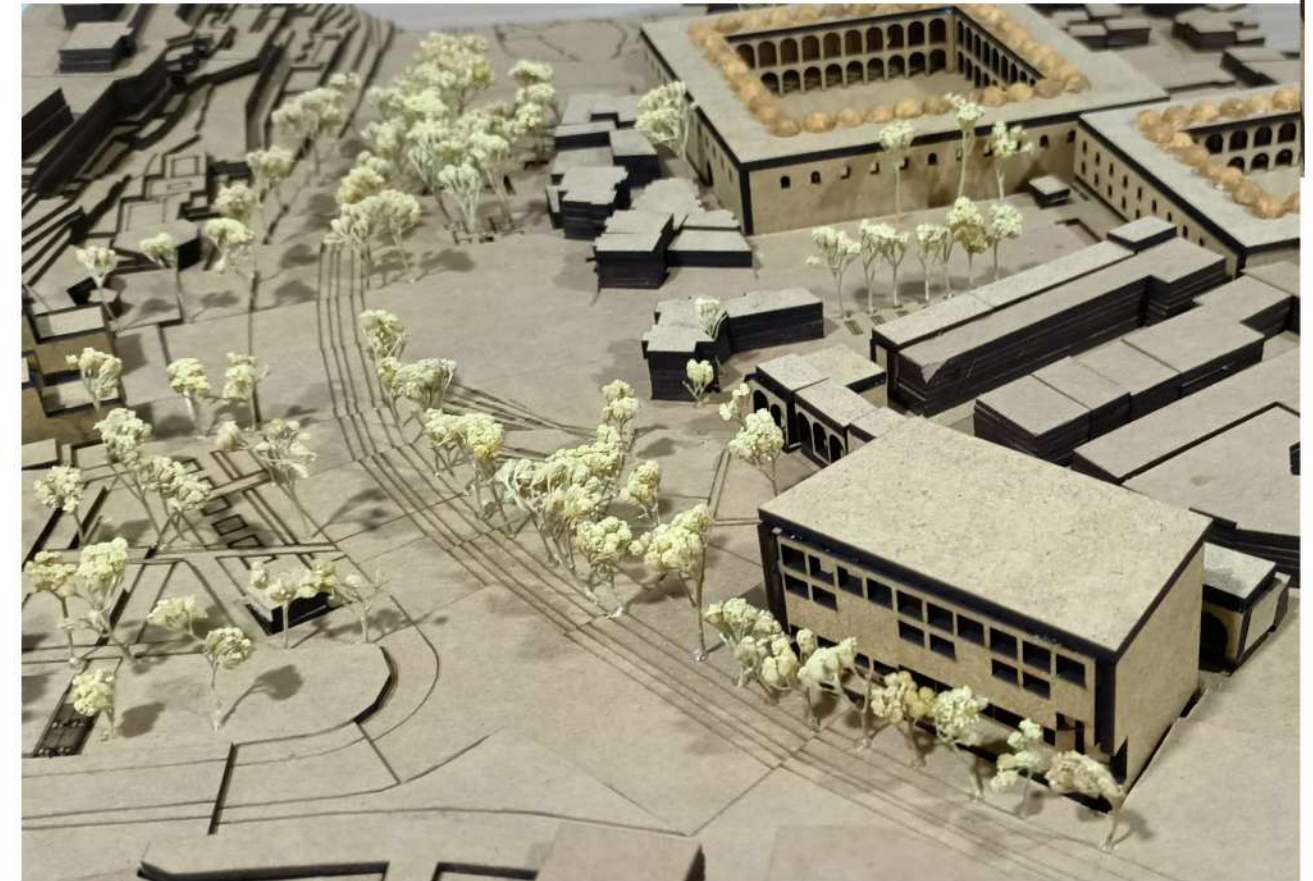
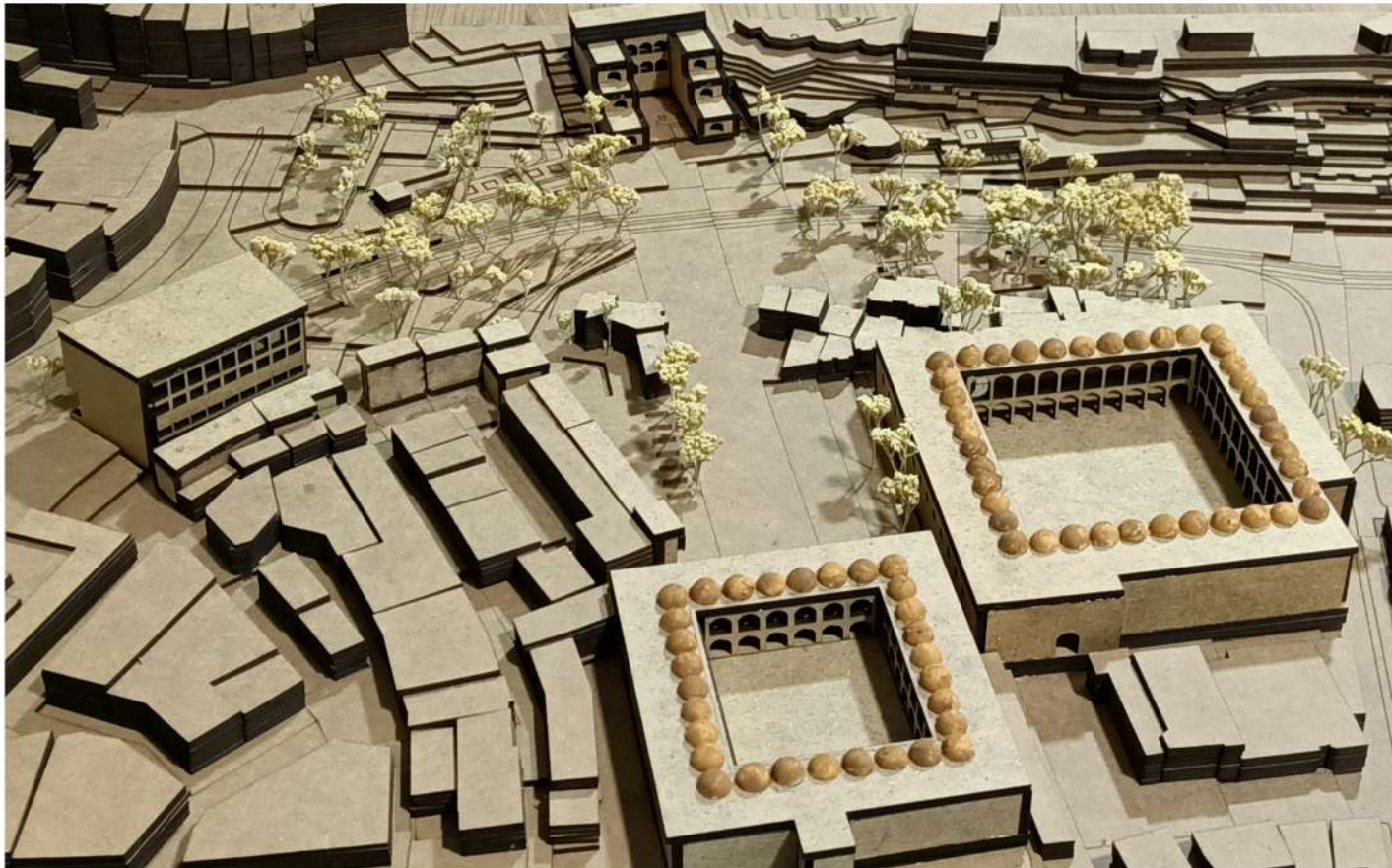
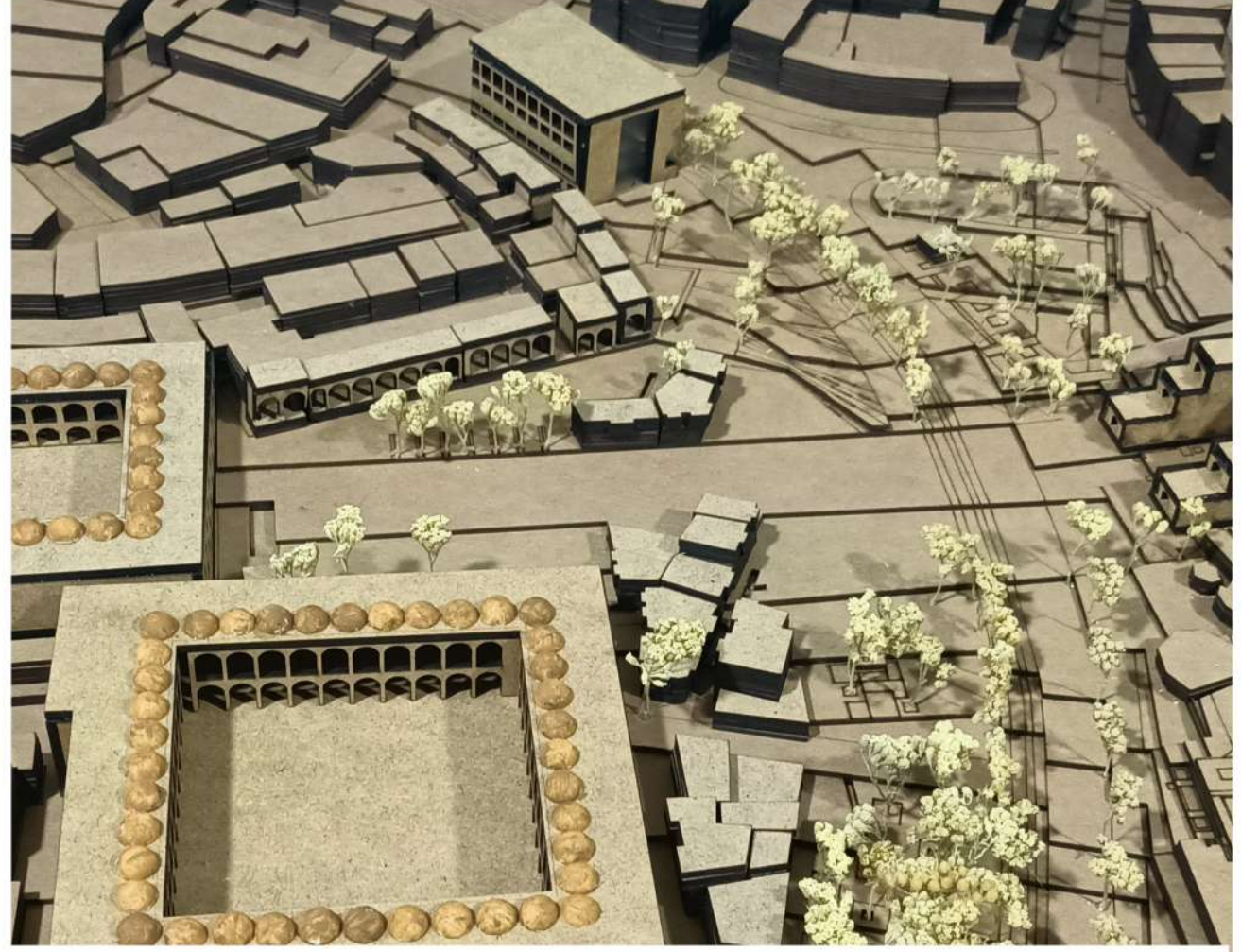
-KAVRAMSAL YAKLAŞIM

78295

-KAVRAMSAL YAKLAŞIM

78295

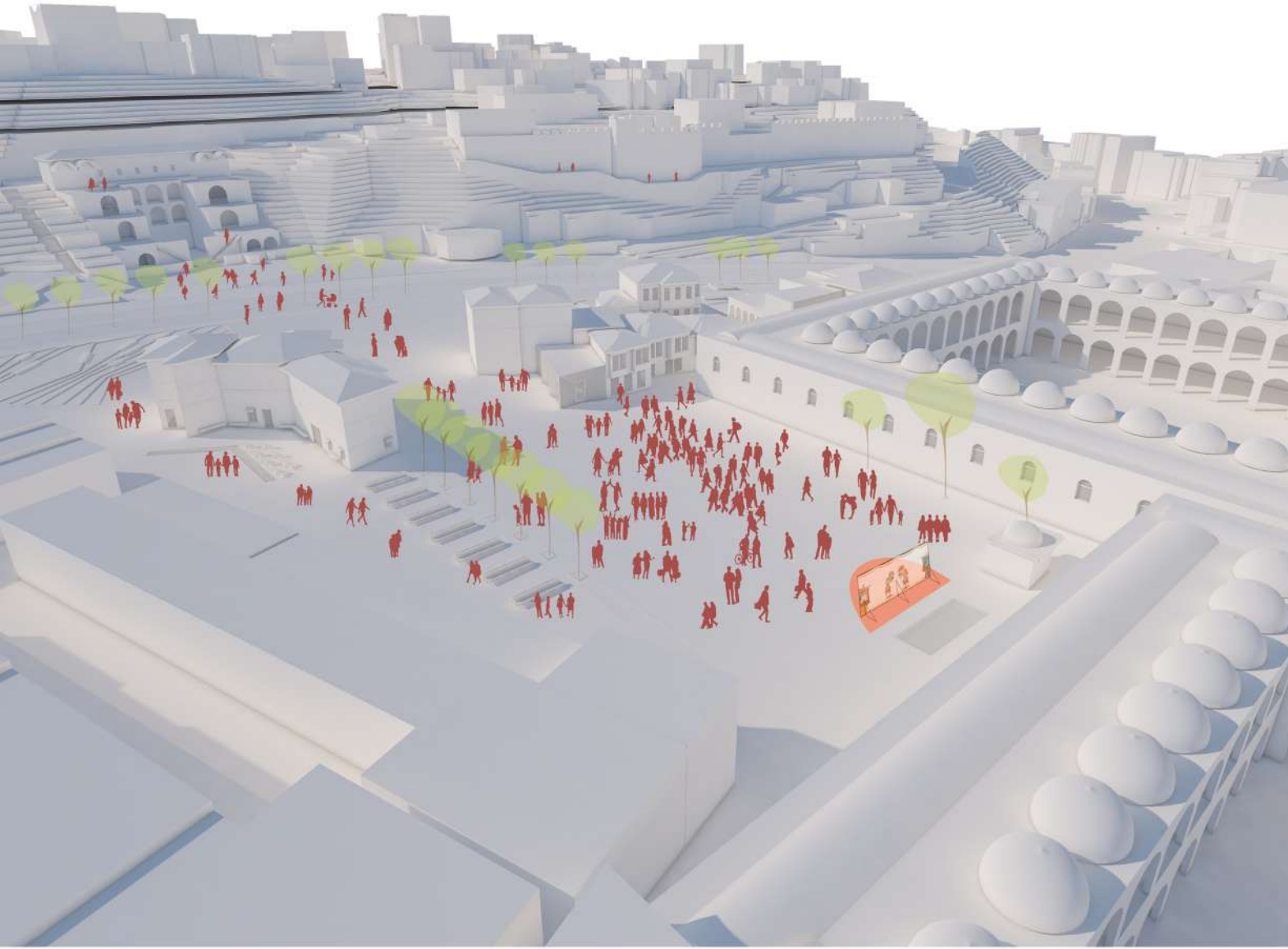
-KAMUSAL AÇIK ALAN ÜRETME STRATEJİSİ

78295

-KAMUSAL AÇIK ALAN ÜRETME STRATEJİSİ

ÇARŞIBAŞI MEYDANI

Yaz-Kış Gece-Gündüz farklı programlara uygun alandaki hanların avlularının açık alan oluşturma fikrinden yola çıkan hanların oluşturduğu bir kent avlusu olarak kendini bulan çok amaçlı bir meydan.

Topografyayı kullanarak meydan girişinde oluşturulan etkinlik alanında çeşitli konuşmalar müzik dinletileri ve diğer açık hava etkinliklerine imkan sağlayacak bir amfi tasarlanmıştır.

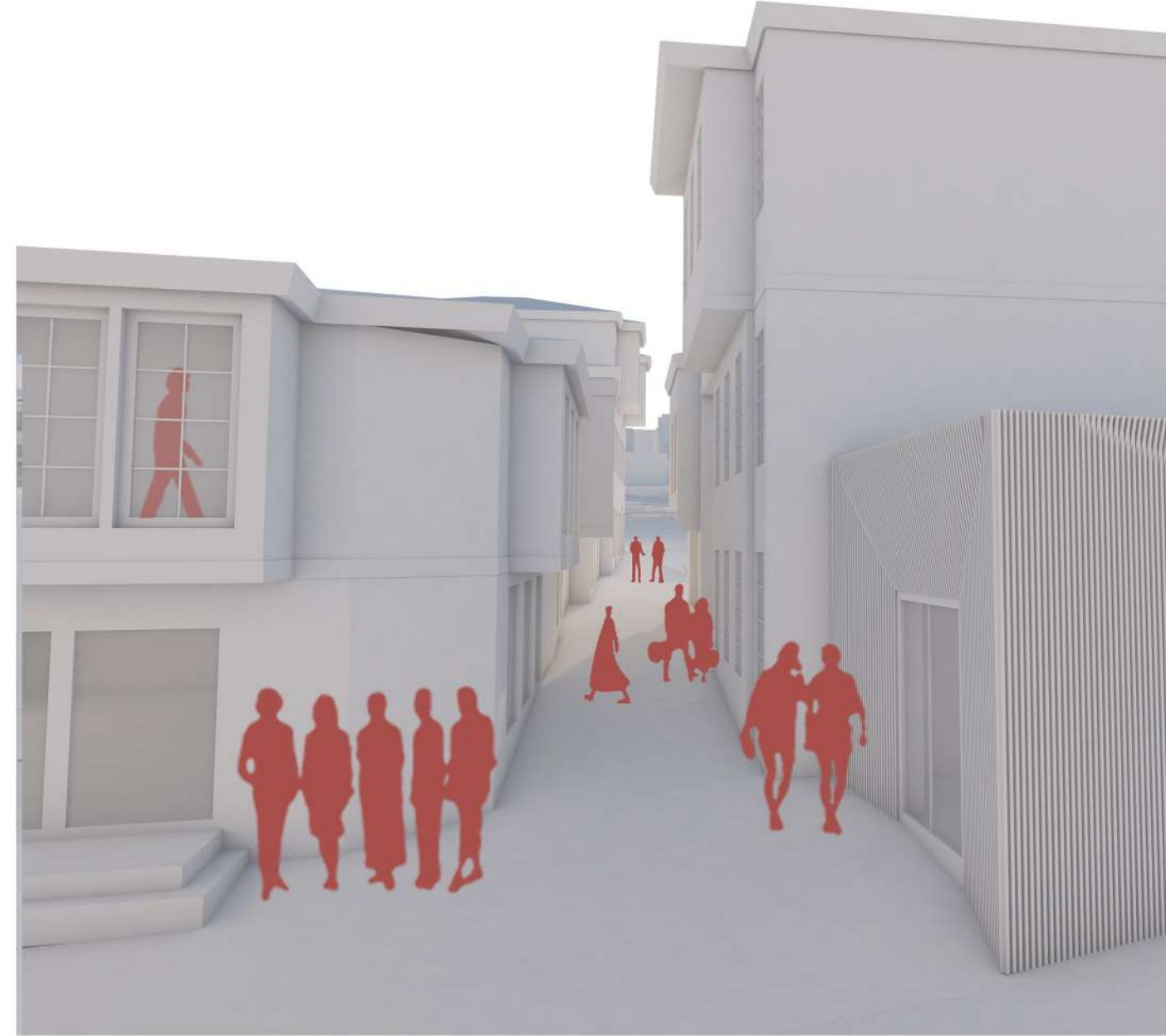
-KAMUSAL AÇIK ALAN ÜRETME STRATEJİSİ

DİNLENME ALANLARI

Yeni eklenen yapılar ile cadde arasında alanın başlangıç noktasını oluşturan yeşil bir dinlenme alanı yaratılarak kullanıcıların tarihi kent merkezinde geçirdikleri zamanın kalitesini arttırmak hedeflenmiştir.

SIFIR KOTU SOKAK-PASAJ

Niteliksiz yapılar alandan temizlenmiştir. Kent hafızasında yer alan hanlar ve karşısındaki yapıların oluşturduğu sokak ve ölçek ilişkisinin bozulmaması ve korunan yapıların karakterindeki bitişik nizam dokuyu desteklemek amacıyla kentin sıfır kotundaki ticaret fonksiyonunu destekleyen çağdaş ek yapılar tasarlanmıştır.

-KAMUSAL AÇIK ALAN ÜRETME STRATEJİSİ

78295

-KAMUSAL AÇIK ALAN ÜRETME STRATEJİSİ

78295

-KAMUSAL AÇIK ALAN ÜRETME STRATEJİSİ

78295

-KAMUSAL AÇIK ALAN ÜRETME STRATEJİSİ

78295

-KAMUSAL AÇIK ALAN ÜRETME STRATEJİSİ

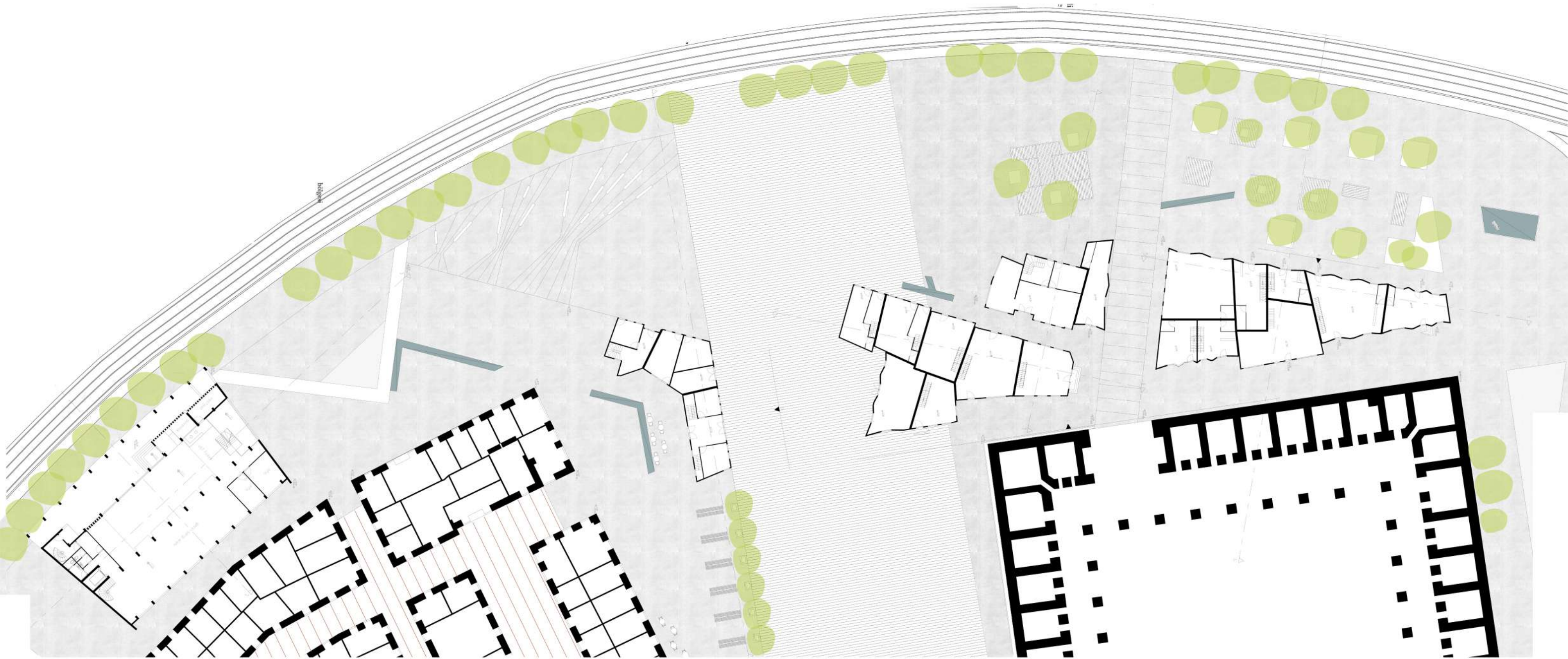
78295

-KENTSEL VE MİMARİ TASARIM YAKLAŞIMI

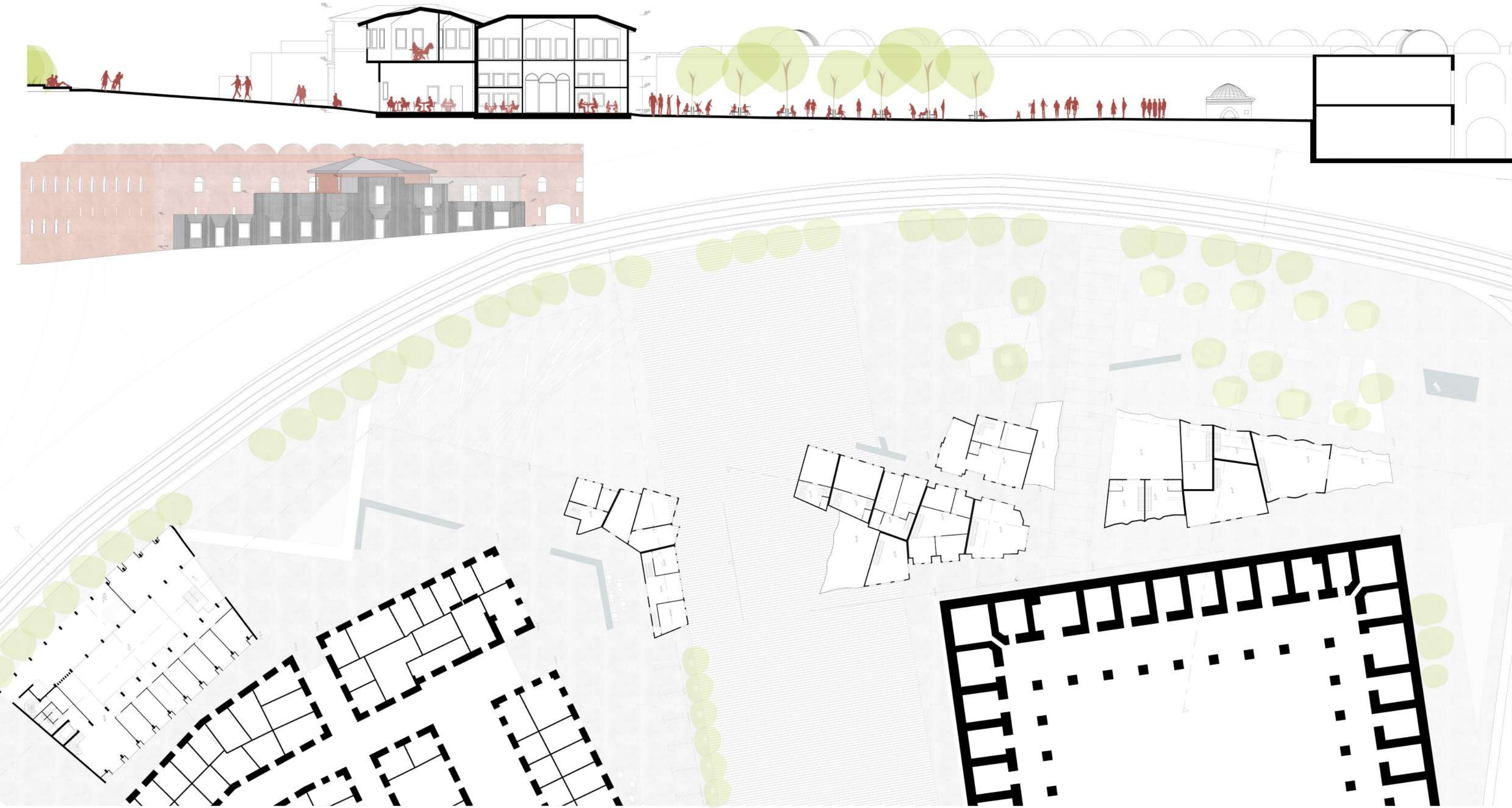
Korunan tescilli yapılara zemin katta alandaki kimliğe uygun olarak ticaret fonksiyonu, üst katlarına ise ziyaretçilerin tarihi kent merkezinde yaşayacakları deneyimi kuvvetlendirmek amaçlı konaklama fonksiyonu düşünülmüştür.

Niteliksiz yapılar alandan temizlenmiştir. Kent hafızasında yer alan hanlar ve karşısındaki yapıların oluşturduğu sokak ve ölçek ilişkisinin bozulmaması ve korunan yapıların karakterindeki bitişik nizam dokuyu desteklemek amacıyla kentin sıfır kotundaki ticaret fonksiyonunu destekleyen çağdaş ek yapılar tasarlanmıştır.

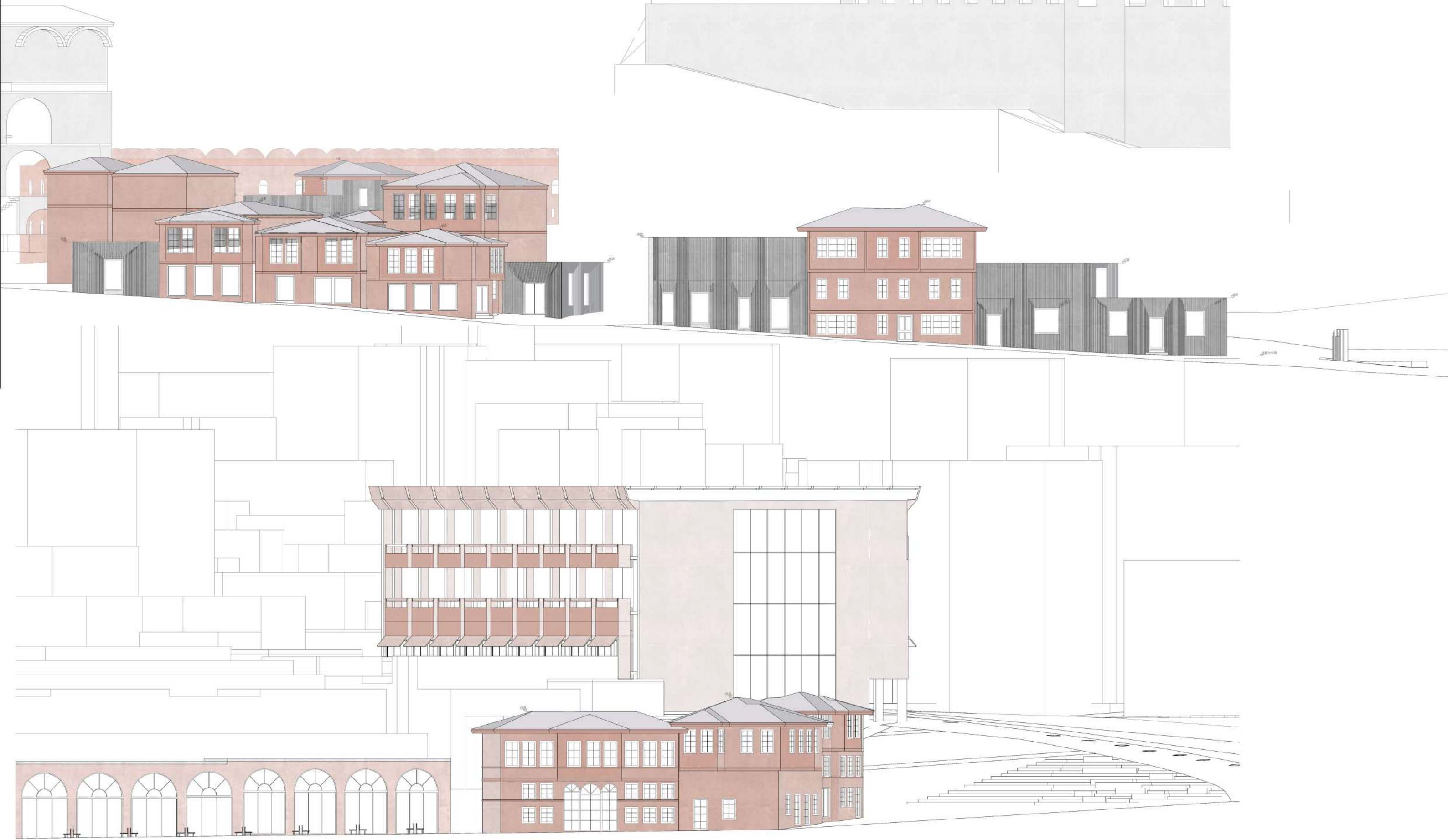
-KENTSEL VE MİMARİ TASARIM YAKLAŞIMI

78295

-KENTSEL VE MİMARİ TASARIM YAKLAŞIMI

78295

-KENTSEL VE MİMARİ TASARIM YAKLAŞIMI

78295

-KENTSEL VE MİMARİ TASARIM YAKLAŞIMI

78295

-KENTSEL VE MİMARİ TASARIM YAKLAŞIMI

78295

-KENTSEL VE MİMARİ TASARIM YAKLAŞIMI

78295

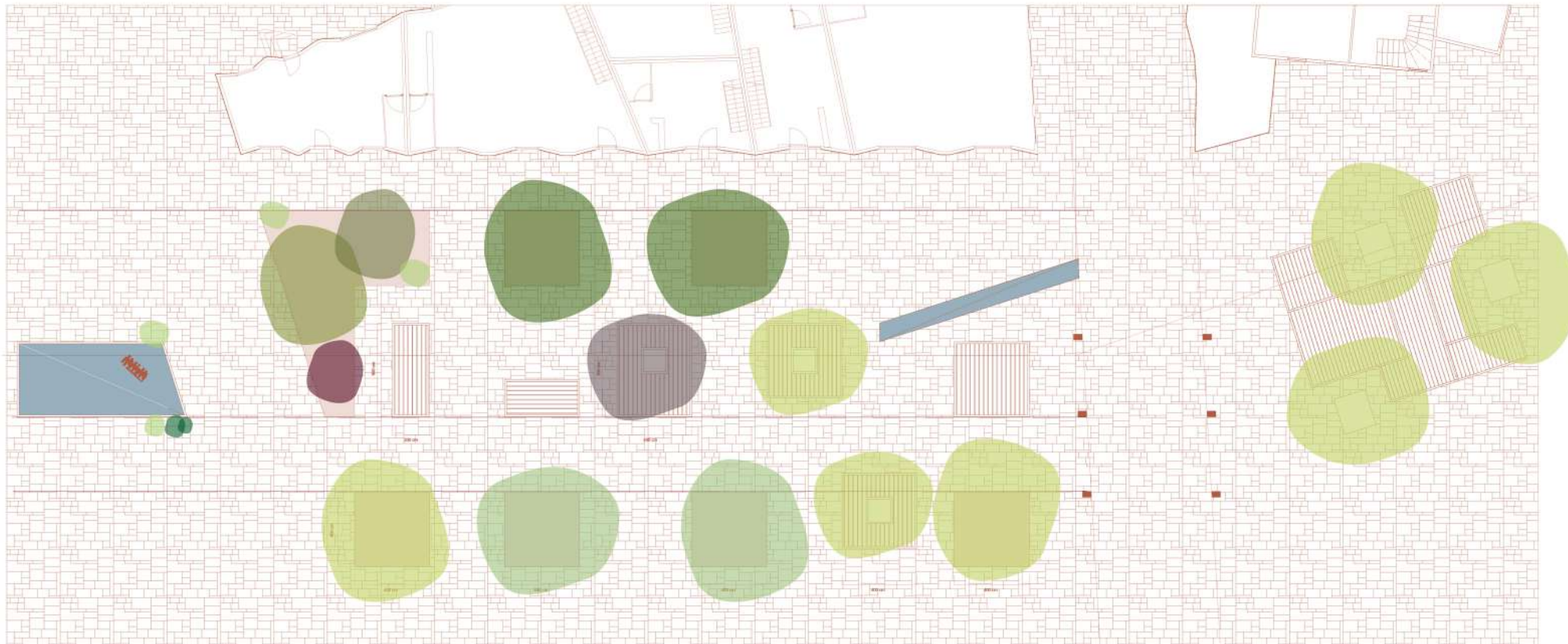

-PEYZAJ TASARIMI YAKLAŞIMI

Dinlenme Alanı Perspektifi

Yeni eklenen yapılar ile cadde arasında alanın başlangıç noktasını oluşturan yeşil bir dinlenme alanı yaratılarak kullanıcıların tarihi kent merkezinde geçirdikleri zamanın kalitesini arttırmak hedeflenmiştir.

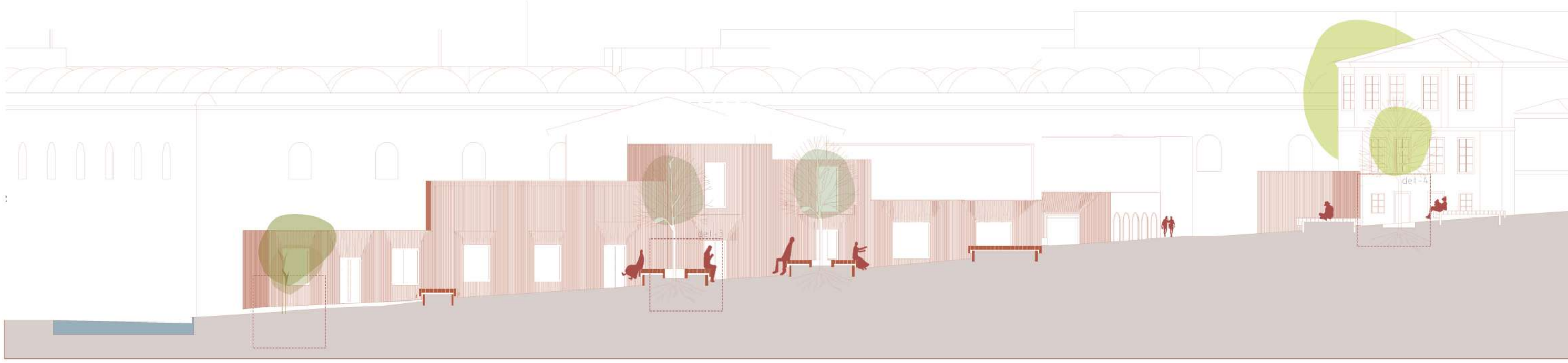

Dinlenme Alanı Planı

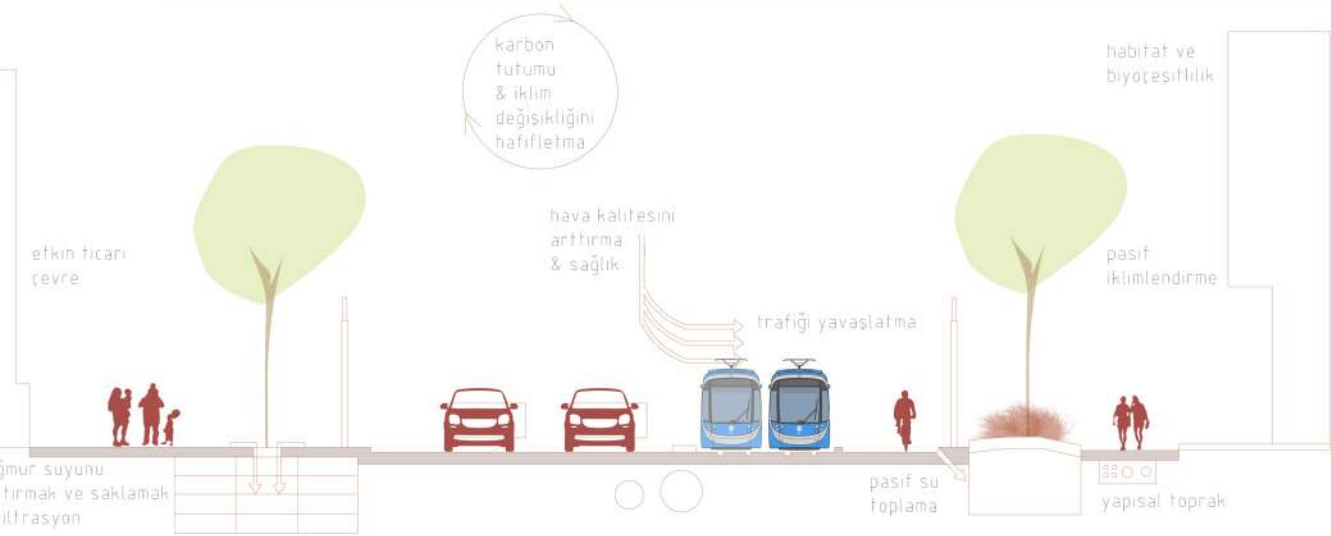
- ıhlamur
- huş ağacı
- yalancı akasya
- carex
- ispirya
- fırça çalısı
- kurtbağrı
- bordo yapraklı akçaağaç
- akçaağaç

-PEYZAJ TASARIMI YAKLAŞIMI

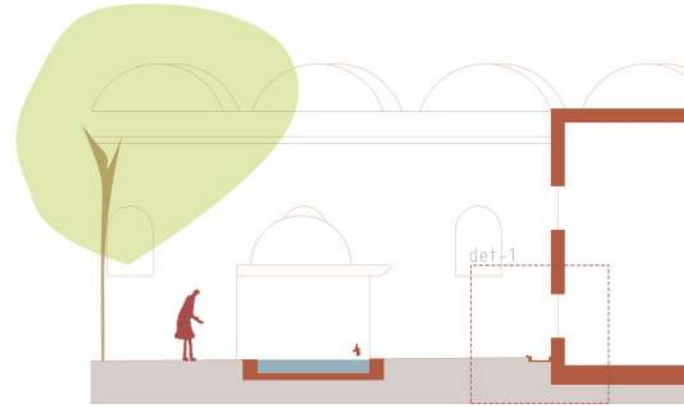
78295

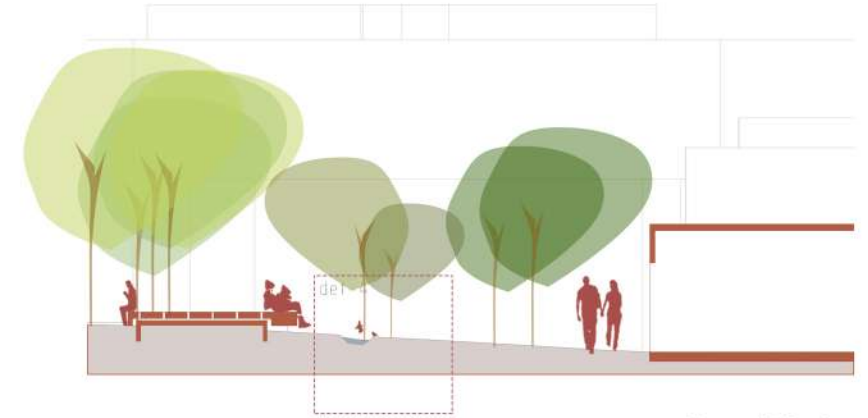
Peyzaj Kesit 1

Sürdürülebilirlik

Peyzaj Kesit 2

Peyzaj Kesit 3

-PEYZAJ TASARIMI YAKLAŞIMI

78295

Japon Akçaağacı - Acer palmatum

Kafkas Gökknarı - Abies nordmanniana

Zeytin - Olea europea

Mischanthus spp.

Akçaağaç - Acer platanoides

Akçaağaç - Acer negundo

Çınar - Platanus Orientalis

Fırça Çalısı - Callistemon Myrtaceae

Huş - Betula Utilis

Bordo Yapraklı Akçaağaç - Acer platanoides Crimson King

Porsuk Taxus Baccata

Şimşir - Buxaceae

Kurtbağrı - Ligustrum Japonica

Cedrus Deodora - Sedir

Tilia Plathypyllos - İhlamur

Biberiye - Rosmarinus spp.

Amerikan Sığılası - Liquidambar styraciflua

Aralya - Aralia spp.

Akuba - Aucuba Spp.

azalea japonica

Yalancı Akasya - Robinia pseudoacacia

Eleagnus Spp. - Süs İğdesi

Juniperus Spp. - Yayılıcı Ardıç

Carex spp.

Cennet Bambusu

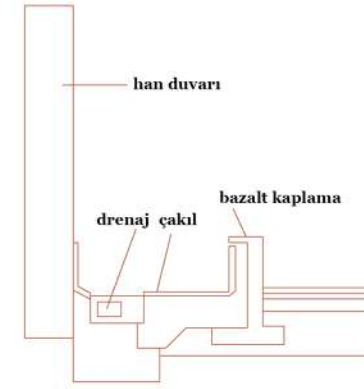
Dam Kuruğu - Sedum spp.

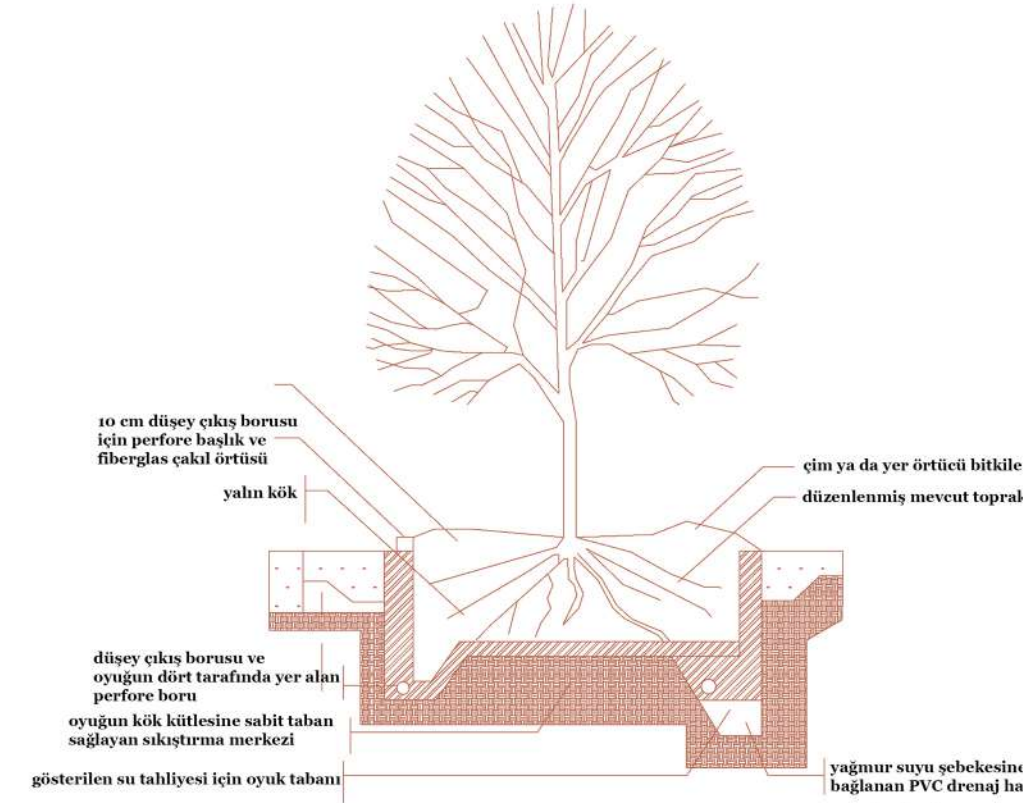
Ligustrum x vivcary - kurtbağrı

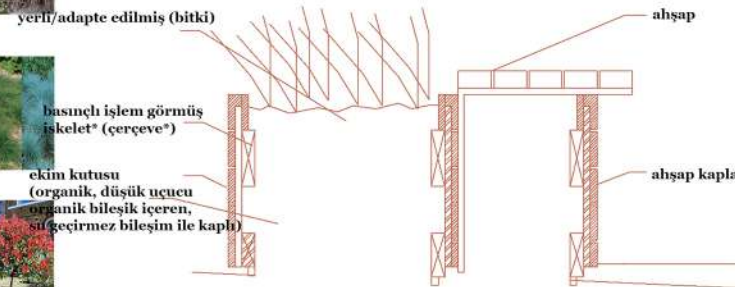
Alev Çalısı - Photinia x fraseri

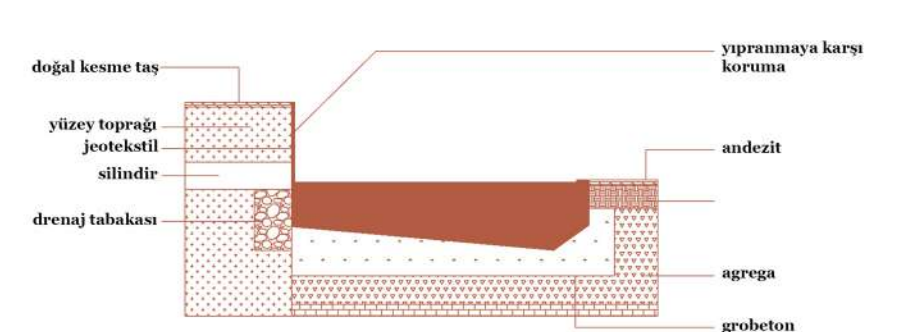
det-1

det-2

det-3

det-4

Bitkisel Peyzaj

-PEYZAJ TASARIMI YAKLAŞIMI

78295

Mimari koruma ve restorasyon uygulamalarında temel eksikliklerden biri kalifiye teknik personel ve nitelikli usta sağlanmasında yaşanan zorluklardır. Bunun ağılımında da ara eleman ve usta yetiştirilmesine ilişkin orgun ve yaygın eğitimlerde yaşanan sıkıntılar önemli yer tutmaktadır.

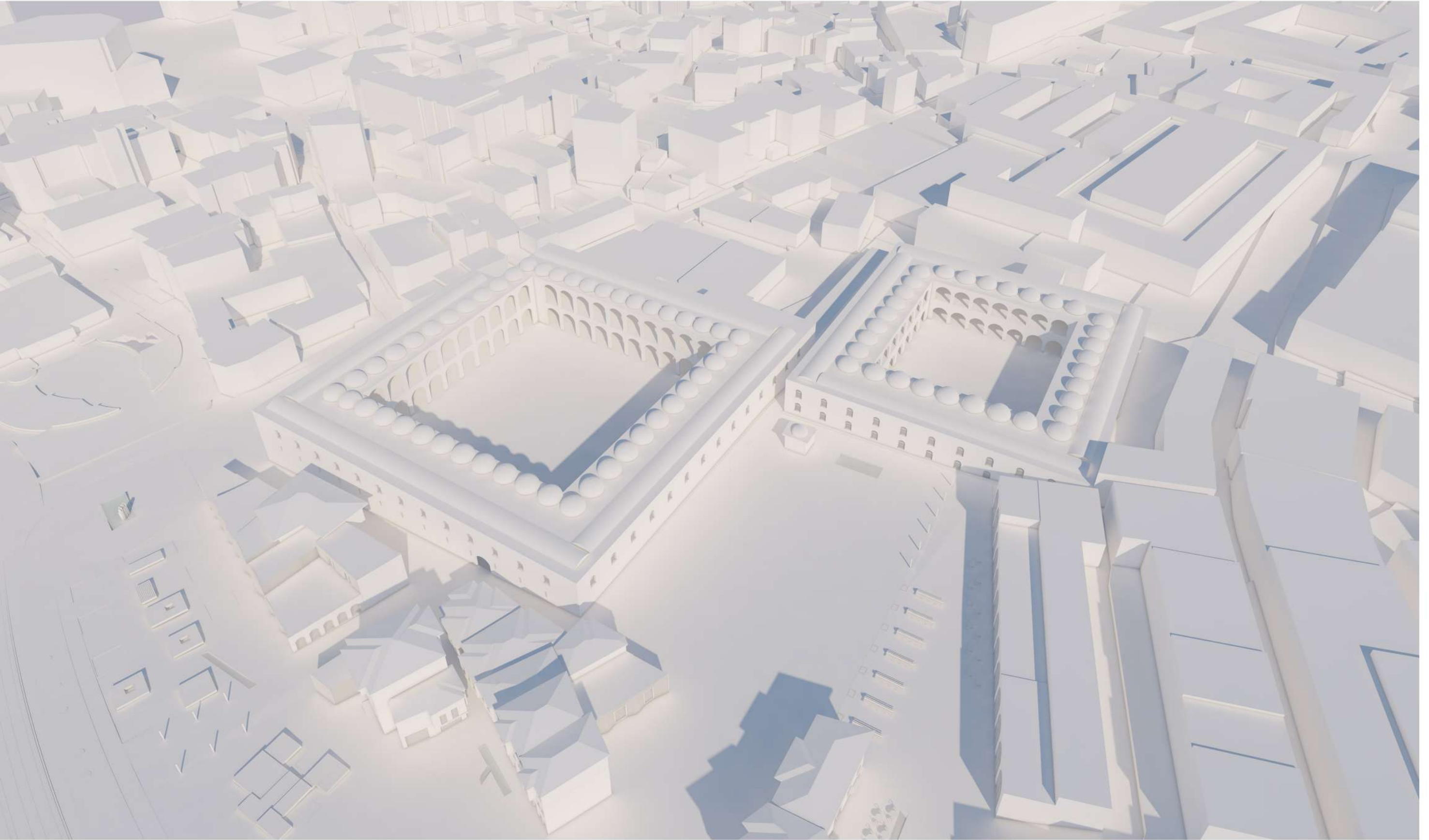
Bu bağlamda, önerilen modelde, mimari mirasın korunması alanında orgun eğitim sisteminin aksaklıklarının giderilmesine paralel olarak yaygın eğitimlerin de yerel dağılımın ve sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi adına, orgun ve yaygın eğitim sistemlerinin birbirleriyle ilişkilendirilmeleri konusu gündeme getirilmektedir.

Kurulacak enstitü "Kültürel Mirasın Korunması Sürecinde Kalifiye Uygulama Elemanı Yetiştirme Programı"; restorasyon uygulamalarında koruma bilincinin geliştirilmesi ve bu alanda şagda; teknik ve yöntemleri kullanan uzman ustaların sürekli istihdamı yoluyla, genel kalitenin yükselmesi ve meslek içi öz denetim mekanizmalarının yerleşik hale gelmesi temeline dayanmaktadır.

Geleneksel zanaat becerileri ve mesleki eğitimlere ilişkin uygun bir politika geliştirebilmek üzere daha stratejik bir rol üstlenerek çeşitli devlet kurumlarıyla, mirasa ilişkin sektör yetkilileriyle, eğitim danışmanlarıyla ve diğer ilişkili oluşumlarla işbirliğine girilerek katılımcı süreçler izlenecektir. Enstitü, Ortaçağ'da oluşan loncaların ve ahilik teşkilatının mirasıdır ve zanaatlardaki standartları denetlemeyi hedefler.

-TARİHİ KENT MERKEZİ KORUMA ENSTİTÜSÜ

78295

Pirinç Han ve İpek Han'ın üst katlarında yer alan birimlerde atölyelerinin oluşturulması düşünülen enstitü Hanlar Bölgesi özelinde Bursa'daki tüm tarihi alanlarda kalifiye eleman ve malzeme, işçilik ihtiyaçlarını giderecek sorunlara yerinde çözümler getirecektir.